

MAGYAR LÁDA

* 3 lei

1000 lea postalá plátta in
aprobării Dir. Gen. P.T.

Angs. Ramaszetter Róbert
MAGYAR LÁDA Disztér 1-2.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 97 (1539) szám * Szerda, 1937 június 2

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Németország és Olaszország otthagya a semlegességi bizottságot

Mindaddig nem tér vissza, míg a spanyol vörös kormány ellen megfelelő rendszabályokat nem alkalmaznak. — További bonyodalmak és feszültségek a Deutschland bombázása miatt

Londonból jelentik: A benemavatkozási bizottságban a német kormány képviselője bejelentette, hogy a bizottság tanácskozásaiiban és a spanyol partok ellenőrzésében mindaddig nem vesz részt, míg határozott biztosítékokat nem kap a Deutschland bombázásához hasonló események megismétlődése ellen.

Rómából jelentik: Mussolini bírtokáról visszaérkezve Rómába még hétfőn délelőtt elhatározta Olaszország átmeneti visszavonulását a londoni bizottságból. Az olasz kormány erről az elhatározásról a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki:

„Tekintettel arra, hogy a vörös repülőgépek ismételt támadást intéztek olasz és német hajók ellen, az olasz kormány elhatározta, hogy visszavonja az olasz hadihajókat a nemzetközi tengeri ellenőrzésből és visszarendeli képviselőjét a londoni benemavatkozási bizottságból mindaddig, míg az nem hoz megfelelő intézkedést a bűnös támadások megakadályozására.”

Az olasz kormány közölte elhatározását az angol külügyi hivattal és a benemavatkozási bizottsággal is. Illetékes olasz körökben kiártanak tartják, hogy Olaszország a Németországhoz hasonló megtorlásra csak az olasz hajókat érő esetleges újabb támadások után kerül sor. **Blomberg** német birodalmi hadügyminiszter június második látogatását még nem mondták le. Megtörténése azonban az események alakulásától függ.

Londonból jelentik: A benemavatkozási bi-

zottság albizottsága ülést tartott, amelyen Németország és Olaszország képviselője már nem vett részt. A kiküldöttek félkérték az elnöktől, hogy mihelyt célszerűnek látja, hívjon össze új ülést.

NÉMETORSZÁG HÁROM NAGY HADIHAJÓJA ELINDULT SPANYOLORSZÁG FELÉ

Berlinből jelentik: Beavatott körökben kijelentik, hogy Németország Alméria bombázásával katonailag elintézték tekintet az ibizai összejövetelt, diplomáciailag azonban korántsem áll módjában az ügyet elintézték tekinteni. Erre vonatkozólag **Hitler**, **Göring**, **Blomberg**, **Neurath** és **Röder** tengernagyból álló külön bizottság állandóan tárgyalásokat folytat. Németországból Spanyolország felé egyelőre a német keleti tengeri flotta egy cirkálója és két torpedórombolója indult el. Még nem tudják, hogy a hajók hol fognak horgonyozni. Ez a kérdés különösen azért fontos, mert a spanyol köztársaságiak azzal érvelnek, hogy a Deutschland a francia hajók számára kijelölt ellenőrzési övben tartózkodott és ez a helyzetváltoztatás nem egyeztethető össze az ellenőrző hajók feladatait meghatározó megállapodással. Ezzel szemben viszont bevett szokás, hogy semleges hajók 24 óráig bárhol szabadon kiköthetnek.

Berlinből jelentik: A legutóbbi napok eseményei nem akadályozzák meg **Blomberg** római útját. A német birodalmi hadügyminiszter szerdán utazik Rómába. Ebből arra következtetnek, hogy Berlin nem tekinti a helyzetet válságosnak.

Anglia szintén elégtételadást kíván a Deutschland bombázása miatt

A genfi diplomáciai körök is hibáztatják a valenciai vörös kormányt

Londonból jelentik: Hivatalos helyen úgy tudják, hogy az angol kormány ezúttal hajlandó Németországgal és Olaszországgal karöltve elégtelést kérni a Deutschland bombázásáért. **Eden** angol külügyminiszter hétfőn **Delbos** francia külügyminiszterrel, továbbá a római és newyorki angol nagykövettel folytatott megbeszélést. Úgy tudják, hogy Németország szankciókat követel a spanyol kormány ellen. A brit külügyi hivatalban kedvezően ítélik meg a helyzetet és remélik, hogy nem következnek megdöglőltan lépések.

Angol felfogás szerint Alméria bombázása nem jelent hadműveletet, csupán azt, hogy Németország a haditengerészetet ért veszteségét és tekintélyén esett csorbát akarta ezzel kiküszöbölni.

Ezt londoni politikai körökben teljesen megértik.

Egyelőre nem tudják, hogy a semlegességi

bizottság mikor ül össze. tekintettel arra, hogy **Ribbentrop** német nagykövet visszavonta a bizottság összehívására vonatkozó korábbi kérelmét. Valószínű azonban, hogy a bizottság sűrűn összeül, mert a spanyol tengeri ellenőrzés az olasz és német hadihajók távolmaradása folytán megszakad. A francia lapok valószínűnek tartják, hogy a semlegességi bizottság nem fog foglalkozni Alméria bombázásával, mert ez kívül esik a bizottság tulajdonképpeni hatáskörén.

Genfből jelentik: Genfi diplomáciai körökben is komolynak látják a helyzetet, de nem aggasztónak. Genfben a spanyol jegyzéket nem tekintik egyébként, mint a tények egyoldalú ismertetésének. Nagymértékben csökkent a jegyzék értékét, hogy a semlegességi bizottság már ismételt figyelmzettette a valenciai kormányt, hogy tartsa tiszteltben a nemzetközi ellenőrzéssel megbízott idegen hadihajókat.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

A bécsi sajtókongresszus

(S. I.) — Most zajlott le Bécsben az újságkiadók V. nemzetközi kongresszusa. A tanácskozások három napig tartottak s azokon tizen-negy nemzet képviselői vettek részt.

Amint az ilyen szakmai kongresszusokon lenni szokott, az eszmecserében fontos szerepet játszottak a gazdasági szempontok és érdekek. Az egyik szónok a papír problémájával foglalkozott és azokkal a következményekkel, ahová a papír drágulása vezet. A másik a nemzetközi távbeszélés és távírás megkönnyítését sürgette, legfőként pedig olcsóbbá tételét. Szóba kerültek munkáskérdések, anyagkérdések, szervezeti kérdések, aszerint, hogy a szónok hazai viszonyai melyik ponton érintkeznek leginkább az újságkiadás nemzetközi vonatkozásaival. Ezek a vonatkozások azt is eldöntötték, hogy a különböző nemzetiségű előadók mire helyezték a hangsúlyt s miről beszéltek többet, részletesebben.

Egy kérdésre azonban mindegyik kitért, egyről mindegyik bőven beszélt: arról a szörnyű bajról és nemzetközi veszedelemről, mit a célzatos hírszolgálat a világ minden sarkán jelent.

Abból az egyhangúságból és hevességből, ahogy ezzel a kérdéssel a tizen-negy nemzet kiküldött újságemberei foglalkoztak, világosan látszik, hogy általános bajjal állunk szemben. A veszedelemről, mit e baj elharapódzása jelent, a közelmúltban nem egy keserű kóstólót kapott a világ. Nem kell csak arra a veszes hírharsonázásra emlékeznünk, mellyel azt körültekintően valahonnan világgá, hogy Spanyolországban német csapatok szállottak partra, német mérnökök ott nagyszabású erődítési munkálatokba fogtak. Szinte háború lett belőle, vagy legalább is csapatok riasztó mozgatása valamennyi érdekelt oldalon.

Aztán kiderült, hogy a hír minden alapot nélkülözött. A francia ellenzéki lapok heteken át firtatták, miután a közvélemény felocsúdott a nagy riadalomból: honnan indult világgá ez a hír, melyet másnap már minden sajtóiroda átvett, mert nem akarta kockáztatni senki az elkésést, ahogyan újságnyelven mondják: a „Jecsúszást”. Akármennyire is firtatták azonban a Rajnán innen és túl a hírek forrását, máig sem akadt gazdája. Majd talán egyszer az emlékiratokból megtudjuk az igazat, ahogyan nagysokára kiderült a prizrendi osztrák-magyar konzul megcsönkítéséről szóló áhír hiteles története is.

Ezek a célzatos áhírek azonban ma vég telenül veszedelmesebbek, mint a háború előtt voltak. Veszedelmesebbek azért, mert ezerszer gyorsabban terjednek el, mint régen. A rádió révén ma már szinte mindenki közvetlen kortanuja annak, ami történik s ami ennél sokkal nagyobb baj, annak is, ami — nem történik.

Az áhír éppen úgy hat, mint az igazi s ezen az sem változtat sokat, ha utólag megcáfolják. Ha az, amit a hír elmondott vagy hazudott, alkalmas arra, hogy gyűlöleteket fokozzon, nyugtalanságokat elmélyítsen, félelmeket keltsen, úgy hiába cáfolják meg utóbb. A fokozás, az elmélyítés, a megfélemlítés hatását ez csak kicsinyes részben fogja ellensúlyozni. A hírek hangulatokat keltenek. A hangulatok pedig könnyen úrrá tudnak lenni, felül tudnak kerekedni az embereken. A hatalmasokon éppen úgy, mint a tömegeken.

E téren szinte semmi különbség nincsen a

legdemokratább közélet s azok között, hol sajton, embereken, kormánykereken a legkönyörtelenebb tekintélyi ely uralkodik. Sőt, A népi hangulatok hatalma és hatása talán még nagyobb a tekintélyi államokban, hol a sajtó egységes irányítás alatt áll, mint másutt. Aki tehát a népi hangulatok uralmában a demokrácia uralmát látja, könnyen kényszerülhet arra a vallomásra, hogy a tekintélyi államokban a népi közvélemény, a tömegek hangulata nagyobb és veszedelmesebb hatalomná lett, mint a legszigorúbb demokráciában.

Miként a földi valóságok felett a Valpurgis éj gonosz szellemei és szörnyei, úgy cikáznak ma a népek és nemzetek fejei felett az álhírek és céltatos hírszételések démonjai. Vad csata folyik az űrben. Talán nem is szabad csodálkozni azon, hogy a lámádók az egész fronton mindentűt azok, kik a régi világrendnek a hívei: az énjogosság, a nyers anyagelvűség, a zabolátlan emberuralom, az állóközvetben hadakozó fajiság táborai. Azok a társadalmak, azok a szellemi és politikai irányok, melyek fölött ez a lebukó világ még uralkodik. A fejlődés logikája hozza magával, hogy e létűnő hatalmas cimboraság életében és érve között egyre nagyobb szerephez jut. — kell, hogy jusson — az *álhír*. A végén ennek az egész világrendnek igazságai és tanításai, történelmi igazolásai és jövőmondásai egyetlen gigantikus — álhírre dőlnek össze.

Addig is azonban, míg az emberi vakmerőségnek és elbizottságnak ez az új bábeli tornya össze nem dől, sok szenvedés vár a népekre, az egyszerű és jószándékú emberek tömegeire, kikkel úgy játszanak ma a sajtó urai, mint Neptun szigonya játszott a habokkal. Sokat kell szenvedniük addig a kisebbségi népeknek is, melyeknek senki sincs jobban kiszolgáltatva az álhírek és céltatos beállítások politikájának.

Nem kell egyebet tennünk, mint gyűljünk és osztályozzunk azokat a cikkeket, melyek a bucsúzásban a székelységről, az itteni magyar politikai mozgalmakról, kulturális mozgalmakról, ezerszeresen ellenőrzött jámbor tankönyvekről, riadtan lapuló, mozdulni sem merő magyar tisztviselőkről látnak napvilágot, hogy állítsunk igazságáról meggyőződésünk. E cikkek és híradások valóságait illetően kevés a különbség pártok, irányok, világnézeti irányzatok szerint; a lényeg mindegyikben a céltatos, a szándékos elfogul-

ság, mely eleve lehetlenné tesz minden megoldást, mert a néphangulatot állítja az útjába.

A bécsi sajtókiadói kongresszuson bejelentették, hogy három országnak — Hollandiának, Lengyelországnak és a svájci államszövetségnek — központi újságszervezetei szabad megállapodást kötöttek egymással s abban kötelezettséget vállaltak, hogy a téves vagy hamis hírek cáfolatára, érdemi helyreigazítására kölcsönösen önként teret adnak egymásnak. A javaslatot, mit ebben az értelemben ez a három ország a kongresszus elé terjesztett, az osztrákok, az olaszok és — a csehszlovákiai német kiadók küldöttségei is elfogadták (Mikor lesz az, hogy a mi helyreigazításainkat elfogadják Bucurestiben.)

Az itteni magyar lapok kiadói nem vettek részt — tudomásunk szerint — ezen a kongresszuson. Hogyan is vehettek volna? Az itteni „demokratikus” magyar sajtó bőven gyakorolja a kritika jogát, maga azonban 18 esztendő alatt a világon semmit sem, egyetlen sajtóintézményt sem tudott teremteni azzal a

tekinélyes gazdasági erővel, mely felett sokáig egyeduralmat gyakorolt s ma is — a sajtóságos gazdasági helyzet következtében — nagyrészt uralkodik. A dúsgazdag amerikai, az angol, a német sajtónak vannak hatalmas hírszolgálati, anyagbeszerzési s egyéb szövetkezési, a mi itteni „liberális” sajtókiadóink pedig még valamilyen komolyabb kiadói érdekközöséget sem tudtak teremteni: olyat, aminek ne csak oldalszámkorlátozás és éremelés legyen a következménye, hanem a magyar olvasóközönség jobb és pontosabb kiszolgálása, a sajtótanítói hivatásának eredményesebb vitele, aminek a fontossága pedig kisebbíti helyzetekben mérhetetlen mértékben nő, egyre jobban növekedik. Ugy látszik, mi kevésbé szorulunk rá a szövetkezésre. Vagy esetleg: a mi sajtónkban kevésbé vannak meg a természetes szövetkezés feltételei.

Abból, hogy ezen a bécsi kongresszuson az itteni kiadók sehol sem voltak, valami mindenestre következik.

Újabb magyarányú sikkasztásokat fedeztek fel a satumarei pénzügyigazgatóságon

Saját tud. Beszámoltunk róla, hogy egy váratlan hivatalvizsgálat alkalmával magyarányú sikkasztásokat fedeztek fel a satumarei pénzügyigazgatóságon. Közel egymillió lei hiányzott a hivatali pénzből, amelynek sehogysem akadtak a nyomára. Később kiderült, hogy a sikkasztásokat Kuuk Jenő főpénztáros követte el, akit pedig mindenki fedhetetlen életű, becsületes embernek ismert. Kuuk kisebb-nagyobb tételeket vitt el a hivatalos pénzből, amit a vidéki adóhivataloktól átutalt, de a könyvekbe be nem vezetett összegekkel pótolta. Így a pénzügyigazgatóságon nem volt a könyvek szerint hiány, mert a könyvek egyeztek a pénztárral, csak az adóhivataloknál volt a pénzügyigazgatóság ez elsikkasztott összegekkel megterhelve. Kuuk Jenő, aki ma is állhatatosan tagadja bűnét, jelenleg az ügyészségi fogház lakója. Ügyének főtárgyalását kedre, június 1-re tűzte ki a törvényszék, azonban újból el kellett halasz-

tani, mert hétfőn újabb nagyszegű sikkasztásokat fedeztek fel, ami szintén a Kuuk Jenő lelkiismeretét terheli. Őzv. Regéczy Sándorné méltatlankodott a pénzügyigazgatónál, hogy három év óta járó értékpapírjait még ma sem kapta meg. A pénzügyigazgató azonnal utána nézett a dolognak s megállapította, hogy az értékpapírokat átvették és erről őzv. Regéczyné nyugtát adott. Kiderült azonban, hogy a nyugta hamis; Kuuk Jenő a papírokat elsikkasztotta és a Regéczyné nevében nyugtát hamisított. Később Uray Erzsébet tett hasonló panaszt, őt is megkárosította Kuuk 26 ezer leivel. Jancu Sándor nyugalmazott biamarei bányavezérigazgatót 65 ezer leivel rövidítte meg a lelketlen pénztárnok, aki különösen a szegény nyugdíjasok garasaira pályázott előszeretettel. A vizsgálat most újra megindult. A Kuuk által elsikkasztott összeg közel jár a kétmillió leihez.

A búcsúzás

Irtá: Fáy Ilona

Erzsike az ablakban ült és a foladványán dolgozott. Az ablakon keresztül beintegedett hozzá a május. Neki pedig ott kellett ülni s a Böles Náthánnal bibelődni, akit Grenzenberger kisasszony, a nevelőnő, fontosabbnak tartott a tavasznál...

Pétery Sándor meg Berta boldogabb. Ott sétálnak kint a tavaszban az összehorogó, virágos ták alatt. Pedig ő is ott sétálhatna. Neki is jó barátja Sándor, nemcsak a nényének. De Grenzenberger kisasszonynak előbbre való Böles Náthán okoskodása. Kinézett az ablakon és kis szíve sebesen kalapálni kezdett.

Berta és Sándor közel hajoltak egymáshoz, mintha karonfogva sétálnának. Berta kék kendője majd hogy nem eltakarta a tengerész vállrózsáját.

Eltűntek, majd ismét fölbukkantak, mintha ingerkedni akarnának vele. Egyszerre egész közel ezült a hangjuk. Pedig suttogva, félhalkan beszéltek. Ott ültek az ablak alatt megbúvó padon. Minden mondatuk odaszállott hozzá.

— Egy évre behajóznak. Egy évig nem fogom látni, Berta, talán tovább is — szólt a fiú és odahajolt Bertához s a szava halkult...

Erzsike visszafojtotta lélekzetét, hogy megérse, mit mond. Végre is nem hallgatózott. Hiszen ők ültek ide, az ő ablaka alá. Pedig látták, vagy legalább is láthatták, hogy itt dolgozik. Csak nem hagyhatja abba a munkáját azért, mert ők titkolózni akarnak!

— Megvár, Berta? — kérdezte Sándor möhön. — Visszajövök egy év múlva és feleségül veszem.

Berta felelt valamit. De olyan halkán, hogy igazán nem lehetett meghallani. Mindig ilyen ravasz volt.

— Ne féljen, nem lesz semmi akadály. — kezdte ismét a tengerész huszonegy éve minden ántudatával.

Tovább suttogtak. A kisleány, amint így feszült figyelemmel hallgatott, valami megfoghatatlan nyugtalanság fogta el. Szinte megremegett belé. Mintha az élet nagy misztériuma, suhanó szárnyával megérintette volna kisleányos képzeletét.

— Igéri, Berta? — hangzott ismét. — Adja ide kis kezét.

Kézsók. Kettő, három. Talán több is.

— Ma este erre megyek az állomásra. Jöjjen le hét órákor a kerítéshez, a virágzó primusz alá. Hadd lássam meg egyszer utoljára. Jöjjen le ebben a kék ruhában, hogy már messziről megláthassam. Ebben a legszebb. Ha lejön... ha ott lesz, akkor tudom, hogy gondolni fog reám... Eljön? Eljön, kedves?...

Berta komolyan felelt:

— Eljövök.

Ebédnél mama valami kék levelet forgatott a kezében. Ebéd után pedig nagyon komoly hangon behívta Bertát a szobájába.

— No most! — gondolta a kis leány.

Valami nagy melegséget érzett testvére iránt s elhatározta, hogy nem hagyja nővérét. Védelmére fog kelni még a mamával szemben is. Pedig mama szigorú. Nem csinál sok teketóriát.

Beszaladt szobájába és halkán kinyitotta az anyja ajtaját. Nem hallotta még a néhez függöny miatt. Ilyen esetben nem hiba a hallgatózás. Sőt!

A mama beszélni kezdett. De nem azt, amit várt tőle. Elmondta, hogy szegény lányok — már mint Berta, ő és a kis Annus — nem várhatnak sokat a jövőtől. Nem lehet nagy igényük. Az élet trága, a pénz kevés. Szóval azt, amit megannyiszor hallottak, ha valamelyiküknek új ruha vagy új kalap kellett. Kezdte a dolog untatni. Vágyakozva nézett ki az ablakon, ahol káprázató virág láttékkal pompázott a tavasz.

— Neked korán kell férjhez menned.

— Ahá, most jön! — szólt magában.

— Az ilyen leányoknak nincs módjában válogatni. El kell fogadnia gondolkodás nélkül azt a szerencsét, amit kínálkozik. Hát ha meg az utrak, beállítású ember — igazi szerencse

— Mi akar ez lenni? — gondolta Erzsike az ajtóban. — Hiszen Berta...

— Hegedűs né irt, hogy óca-ét ma hozzám küldi egy üzenettel. Hegedűs Ötönnek saját vagyona, jövedelmező ügyvédi irodája van Miskolcon. Házasodni akar. Nem néz vagyona. Csak derék, jó családból való leányt keres. Ha megtetszenél neki, elvenne.

— Szegény Berta — sóhajtott Erzsike s ebben a percben kész lett volna bármilyen áldozatra testvéreért.

— De akkor nem szabad ilyen durvas szájjal eleje menned. Mert így itthagya. Azután várhatasz, míg ismét egy ilyen mindeképp megfelelő parti akad számodra. Hárman vagytok. A többi is nem sokára megnő. Kötelességed idejében megkezdési a sort. Ha te nem megy férjhez, a többi is itthon marad.

Hallgatás volt a válasz. S a kis leány azt gondolta, hogy ő inkább sohasem megy férjhez, csak Berta boldog legyen. De úgy igazában, nem a mama fogalma szerint, aki a boldogságot számokban kifejezhetőnek — szinte összeadhatónak és kivonhatónak tartotta.

— Vállat vonsz? Azt hiszed, ilyen gyerekes kedésből áll az élet, mint a Sándorral való maletozás? Sándor, mire visszajön, rég elfelejtett. Ki tudja, hányadik szerelménél tart addig. És ha nem is! Pétery né sohasem engedné meg, hogy fia szegényen házasodjon. Az ő hozzájárulása nélkül pedig száraz kenyérré válótok sem volna.

Berta nem szól? De nem is sír? Hogy lehet ez? Anyja szava különben is Erzsike szívéig hatottak, de — de nem tudott bennük hinni. Oh, Sándor megküzdene azért, akit szeret!

— Hegedűs egy óra múlva itt lesz. Igazítsd meg a hajdat. Öltözz át. Végy fehér ruhát!

— Nem, mama — hallatszott Berta hangja. — Ebben maradok. Mindenki azt mondja, hogy ez nekem sokkal jobban áll.

— Mi akar ez lenni? — gondolta Erzsike. — Berta szép akar lenni Hegedűs miatt? Es pirocság öntötte el...

Ab de hiszen megígérte Sándornak, hogy így megy le a kék ruhában, tőle búcsúzni. Kedves, jó

A német és olasz sajtó megítélése a bombázás által előállított helyzetről

Németország megőrzi hidegvérét. — A bolsevizmus utolsó kísérlete, hogy Európát nagyarányú összeütközésbe sodorja (Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Berlinből jelentik: A berlini lapok teljesen a „Deutschland” elleni merénylet és a német haderó megtorló intézkedéseinek hatása alatt állnak. Az „Angriff” fölveti a kérdést, miért van az, hogy mindig éppen a német és olasz hajók azok, amelyek ki vannak téve a vörös őrzáratok harcokévének. Egész Európa tudja, hogy mindez azt a célt szolgálja, hogy súlyosabb vizsályokat idézzenek elő. A békét akaró hatalmakat lépre akarják csalni, hogy gyanússá tegyék őket a demokrácia előtt. Németország azonban a kihívásokkal szemben is megőrzi hidegvérét és ezzel a legnagyobb áldozatot hozza a békéért. Ez az áldozathozatal azonban nem met el a végtelenségig.

Rómából jelentik: Az olasz lapok is a mélyeséges főlháborodás hangján foglalkoznak az ibizai eseményekkel. A „Tribuna” a vörös spanyol kormány kihívó magatartásából azt a következtetést vonja le, hogy Szovjet-Oroszország elérkezettnek látja az időt arra, hogy Európát még mielőtt a spanyol bolsevizmus végleg összeomlana, nagyarányú összeütközés felé sodorja. A francia népfőnt lapjai védelmébe vették a spanyol vörösek eljárását és ez azt mutatja, hogy az összeesküvésben Moszkva valamennyi feyvertársa résztvett.

GIBALTÁRBAN ANGOL, AMERIKAI, TÜRÖK ÉS HOLLAND HADHAIJÓK TISZTELETADÁSA KÖZÖTT KATONI POMPAVAL TEMETTÉK EL A DEUTSCHLAND HALÓTJAIT.

Gibraltárból jelentik: Hétfőn délután a gibraltári kikötőben katonai pompával eltemették a „Deutschland” halottjait. Az utolsó tiszteletadásban a gibraltári kikötőben lévő összes hadihajók, köztük egy amerikai, egy török és hollandi hadihajó küldöttségei is résztvettek. A város lakossága sorfalat állt a temető felé vezető úton. Eszerint tehát nem szállítják Németországba a „Deutschland” katasztrófájának áldozatát, bár berlini hírek szerint az ottani hatóságok kiadták az utasítást az áldozatok megfelelő fogadására, ha azok majd hazaérkeznek.

A DEUTSCHLAND HAZAINDUL.

Berlinből jelentik: A „Deutschland” pánclóshajó Berlinből azt a parancsot kapta, hogy

Berta! Milyen okos és ügyes is ő! Hogy szerette ebben a percben!

Hegedűs már két órája ott ült. Erzsike most nem hallgatódzott. Egyáltalán nem érdekelte a kicsit hizásnak indult, szemüveges, fakó gavalér. Uzonna alatt is, csak addig maradt bent, míg habos csokoládéját megitta.

De most nyugtalansága nőttön-nőt. Sándor pár perc múlva erre hajtat. S ez az ember még mindig itt van! Kihívja Bertát. Megmenti őt. Huzzen el kell búcsúznia Sándortól. Hallotta, amint megígérte. Segít neki. Milyen hálás lesz érte Berta! És Sándor is... ha tudná.

Átment az ebédlőn, hol mama ünnepies arccal rendelkezett az uzonnamaradék felől. Átment a nappalinnal is. Berta és Hegedűs szótlanul ültek egymással szemben. Legalább még ő ott volt.

— Berta, kérlek egy percre — szölt, mielőtt az ajtót betette volna maga után.

— Mit akarsz? — szölt röviden.

— Sándor pár perc múlva erre megy és várja, hogy a kerítésnél búcsút ints neki.

Berta szeme villámlott.

— Honnan tudod ezt? Hallgatództál?

— Nem, nem hallgatództam! — S hangjában benne viharzott a sértett önértett méltatlakodása. — Kénytelen voltam hallani. Odajöttetek ablakom alá a leckémbe zavarni. Igen!

— Jó, jó!

— Menj rögtön. Már csak három perc hiányzik a hétből. De ha a gyepen keresztülszaladsz...

— Hagyj engem!

— Én ezalatt majd mulattatom ezt a kérő urat. — S komikusan meghajította magát.

— Nincs erre szükség!

— Hogy érted ezt? De siess, siess az Istenért!

— Hagyj engem békén. Most nem mehetek.

— Nem mégy? De hiszen megígérted neki!

— En hallottam. Tanu vagyok rá!

— Eressz, kérlek! S Berta a kilincsre tette kezét.

— Nem akarsz menni? Nem?

— Nem!

haladéktalanul induljon haza Németországba. A hajó hétfőn délelőtt futott ki Gibraltárból. Az egyik matróz, aki súlyos sebesüléssel feküdt a gibraltári kórházban, hétfőn délután belehalt sérüléseibe. Ezzel az áldozatok száma 24-re emelkedett.

Almeriából érkező jelentés szerint a német megtorló lépés, Almeria bombázása, 19 ember életébe került. Az ágyúlövedékek negyven épületet teljesen rombadöntöttek és több házat megrongáltak.

A FRANCIA ÉS ANGOL KÜLÜGYMINISZTEREK TANÁCSKOZNAK, HOGY MILYEN BIZTOSÍTÉKOKAT ADJANK NÉMETORSZÁGNAK ÉS OLASZORSZÁGNAK.

Párizsból jelentik: A francia és angol külügyminiszterek hétfőn délután főleg arról tárgyaltak, milyen biztosítékot lehetne nyújtani, hogy Németország és Olaszország újból elfoglalja helyét a semlegességi bizottságban. Fölmerült az a terv, hogy biztonsági övezetet állapítsanak meg a tengeren, részint szélességi és hosszúsági fok szerint, részint a spanyol partmenti körzetek szerint. A négy különösen érde-

Ujabb heves hangu német jegyzék érkezett a Vatikánhoz

Mundelein csikágói bibornok tiltakozik a németellenesség vádjá ellen

Rómából jelentik: A Vatikán és a német kormány között újabb éles jegyzékváltás történt, mely még jobban elmergesztette a német kormány és a Szentszék közötti viszályt. Pacelli biboros államtitkár írásbeli jegyzékben kifejtette, hogy a Mundelein csikágói bibornok beszéde miatti német panasz nem alkalmas a

kelt hatalom: Franciaország, Anglia, Németország és Olaszország, valamint a két spanyol küzdő fél hozzájárulását fogják kérni a zónák kijelöléséhez. Ezekben a semleges övezetekben a külföldi hadihajók nem lennének kitéve a hadviselő támadásainak.

HAJÓSÜLLYEDÉS, REPÜLŐBOMBÁZÁS A SPANYOL TERÜLETEKEN.

Barcelonából jelentik: Hivatlosan jelentik, hogy a Ciudad de Barcelona nevű gőzös Barcelonától északra 80 kilométerre elsüllyedt. A szerencsétlenségnek 50 halottja van. A háromszáz megmenekült utas között sok a sebesült.

Palma di Mallorcából jelentik: Egy köztársasági repülőgép hétfőn bombázta a várost, 20 ember meghalt, 34 megsebesült. A nemzetiek a repülőgépet lelőtték. A személyzet kettő kivételével elpusztult.

Vatikán részéről való további eljárásra. Hétfőn érkezett meg Pacelli jegyzékére a német válaszjegyzék, mely igen heves hangu. Vatikáni körökben megállapítják, hogy Göbbels és Frick beszédei, valamint a német válaszjegyzék után a helyzet még sokkal súlyosabb, mint volt eddigéle.

Washingtonból jelentik: A Mundelein csikágói bibornok beszéde miatti német jegyzéket az itteni kormánykörök további diplomáciai lépésre alkalmatlannak tartják. A németellenesség vádját maga a bibornok visszautasítja és arra utal, hogy bár ő maga már teljesen amerikai, de őszülei németek voltak s így ő is az ősei hazája iránti szeretetét hűségesen megtartotta. A főpap környezetében is hivatkoznak arra, hogy mikor a világháború idején Amerikának a Németország elleni harcabelépése mellett szították a közhangulatot, Mundelein ez ellen nyíltan fellépett. A háború végén pedig óriási segélymozgalmat szervezett, hogy a nyomorba jutott Németországnak szeretetadományokat küldjenek.

Élvezetesebb olvasmány el sem képzelhető, mint

Erdősi Károly:

MUMIÁK ÉS MINARÉTEK

című útleírása.

Egyiptom csodás világa a maga minden varázsával megjelenik e könyvben, amelynek szép illusztrációi csak emelik a könyv értékét és vonzó erejét.

Ara gyönyörű vászonkötésben 200 Lei és portó.

Megrendelhető:

a Magyar Lapok könyvosztályánál.

Gyakorlati hozzászólás a magyar szórványügyhöz

(Előadás az Országos Magyar Párt kisebbségügyi szakosztályának 1937. május 30-án tartott vitaülésén.)

Írta: Szathmáry Lajos dr

(Első közlemény.)

A magyar szótárnak ezt a szavát: szórvány jegyezze fel minden ember magának, minden magyar közéleti férfi véesse be lelkiismeretébe, mert a magyar fajra nézve jelent akkora veszedelmet, mint a tüdővész, a vérhaj vagy akár az alkohol.

Magyar szórványok alatt azokat a kisebb-nagyobb csoportjait értjük fajtestvéreinknek, akik elszórtan, ritkított formában, rendszeren nyelvhatárok szélén, de beékeltlen idegen nyelvű népek között is élnek.

Az ilyen magyar csoportoknak szórványi helyzete nemcsak az úgynevezett végvidékeken van, amint ezt általában a közfelfogás tartja, hanem lehet az ország belterületén is, városokban, falvakban, tanyákon, szóval mindott, ahol a magyar népközösségből kiszakítva más nyelvű népek között kénytelen élni.

Az utolsó tizenöt év alatt a magyarságot ért gazdasági csapások szinte népvándorlásszerűen felkavarták és mozgásba hozták a magyar nép tömegeit, munkást, iparost, kereskedőt, szellemi munkást egyaránt és megindultak a gazdaságilag erősebb városok, ipari centrumok, főleg az ókirályság felé.

Bucuresti, Galati, Braila, a petróleumvidékek csak úgy szívták be a magyarság ezreit az eddigi tömört soraiból és sodorták szórványi helyzetbe. A sors véletlen játéktól függ ezután, hogy visszatér-e még vagy ott marad és ha ott marad, bekapcsolódik-e egyházának életébe, ha ilyen van ott, vagy gyermekében megszűnik fájának tagja lenni?

A boldog békeévekben sem volt nagyvonalú szórványunk. Egy-két egyesület tűzte ki programjába, tevékenykedett is, de országosan megszervezett mentőmunka nem volt.

Kisebbségi sorba való sodorításunk után sok egyéb magyar bajunkkal együtt a szórványügy is hatványozottabb formában jelentkezett és most már korlátozott teljesítőképességünk mel-

lett, az anyagi eszközöknek szinte a teljes hiánya miatt kétségbeesetten kérdezzük, hogy mi lesz most?!

Csak sebeket látunk a fajunk testén, a szórványok sikoltásait halljuk, de cselekedni nem tudunk.

S addig sem jutottunk el még, hogy felderítsük szórványainkat, hogy számbavegyük és áttekintő képet alkossunk magunknak.

Most, amikor a szórványügyet a magyar közéleti munka asztalára tesszük konzultálás és gyógyítás céljából, mea culpa, mea maxima culpa kell kiáltanunk az egész magyar társadalom felé úgy vissza, mint most szemtől-szembe.

Közéleti küzdelmeinkben rengeteg erőt pazaroltunk el a részletfeladatokra, miközben igen sok főbb között a szórványügy rendezését is elhanyagoltuk.

A természetes halál és ennek kórokozói ellen orvosaink seregeivel védekezünk, de hol vannak az orvosai a szinte ilyen arányban pusztuló szórványi magyarságnak?

Ha gazdag nép volnánk, azt kívánnánk, hogy miként a gyarmati szolgálatra, a szórványainkba is sok-sok kiképzett szórványi misszionáriust küldjünk ki, mert a mai magyar közszolgálat ezt a feladatot nem tudja elvégezni részben azért, mert arra képtelen, részben pedig azért, mert azt nem vállalja.

Vannak és voltak szerencsés kivételek, mintaszórványok, amelyekben a mentőmunkán túlmenő építőmunka folyik, sőt megjelentek főleg egyházi körökből a szórványügyi szellemi munkásai, a magyar szórványkataszter munkálatainak az úttörői.

A boldog békeévek rendszeres szórványgondozását elaltatta az a tudat is, hogy a magyarság kárpótolva volt a másik oldalon történő felszívódással, amit tagadhatatlanul vezetett is a magyar génusz nagy vonzóerejével minden erőszak és kényszer nélkül.

Asszimiláció a multban

Tisztelt Szakosztály! Méltóztassanak megengedni, hogy ennél a gondolatnál egy pillanatra időzzek.

A magyar asszimiláció nem ismerte az erőszakot, legalább mint rendszer az nem jelentkezett. Alulról felfelé törő jelenség volt afelé a társadalom felé, amelyet a magas politikai iskolázottság vezetett, a jogrend, a közéleti tisztaság, az emberi szabadságjogoknak szabad érvényesülése töltött meg és a modern jogállam eszközeivel igazgattott a közjólét útján.

Utalok már a rendi világra, amikor 1638-ban Alba-Julian Gelej Katona István ref. püspök román nyelvű nyomdát állít fel és abban Fogarasi István fordításában az újszövetséget, a zoltárokat nyomtatja román nyelven az eddigi cirill betűs könyvek helyett; I. Rákóczi György fejedelem elrendeli istentiszteleteken a román nyelv

Államilag támogatott szórványok

Ezután a szórványügyet érintő kitérés után valljuk be, hogyha nyertünk is értékes elemeket az asszimiláció útján, más oldalon a szórványokban ugyanannyi fajtestvérünket pusztulni engedték.

Nincs is mit dicsekedjünk tehát az asszimilációnak eredményével, hanem vonjuk le a tanulságait és ajánljuk megismerésre mindazoknak, akik a népi szaporodást erőszakos eszközökkel igyekeznek megfékezni.

A szórványi magyarság pusztulása pedig egyre tart, sőt valószínű, hogy nagyobb meretű is, mint a békebeli volt.

Ez igen természetes is, mert gazdaságilag ma teljesen le van romolva a romániai magyarság, a szórványunka minduntalan akadályokba ütközik és a szórványi magyarok küzdő és ellentámaszkodó képessége is egyre gyengül.

A magyar szórványokat ma olyan harctéri sebesültekhez hasonlíthatom, akikhez az egészségügyi szolgálat nem juthat el kellő időben és emiatt lassú elvérzésnek vannak kitéve.

Ugyanakkor önként támad az a gondolatunk, hogy némi párhuzamot vonjunk a romániai román, német, szerb, cseh szórványok és a magyar szórványok között.

A román szórványok páratlan állami támogatás mellett virágkorukat élik. A százával épülő szórványi templomok, mint modern kulturális erődítmények jelölik ki a hivatását, sorsát egy-egy kis szórványnak.

A német szórványok, mint Auslandsdeutschek biztosan érzik hónuk alatt a nagy német nemzet támaszát.

Fiaik szinte díjmentesen tucatszámra tanulnak kint Németországban, hogy azután mint pa-

használatát. Lugojon Barcsa Ákos lugoji bán támogatásával. Fágáraşon — pedig Lorántfi Zsuzsanna adományából román tannyelvű iskola létesül, abban az időben, amikor a román fejedelemségekben román nyelvű iskola nem igen volt.

A magyar liberálisizmus már a rendi világban így teremti meg a román irodalmi nyelvet!

Aztán így folyt ez a későbbi évszázadokban is. Uri gesztussal szórta a magyar kormányzat a szabadságjogot és a jogot minden nép fiának Ardealnak történelmi földjén.

Merem állítani, hogy e tekintetben nem ismerte a protekcionizmust saját fájával szemben. Ennek kiáltó bizonyítékai Uilacul de Câmpie, Uroiu, Folt, Bobalna, Rapoltul mic és az a sok-sok száz más magyar szórvány, amelyekben még a világháború előtt már kihalt a magyar élet, elnémultak a harangok és ma már csak templomromok beszélnek a megszűnt magyar életről.

Van a magyar asszimilációnak egy éppen ma sokat vitatott és részben a Banatot érintő része, a sváb asszimiláció. Ez a kérdés igen merész háborítás mellett már valószínűsítő offenzívává minősült át a magyarsággal szemben.

A gyakorlatban mint a satumare-vidéki magyarok vissza-sváboztatása szerepel a napirenden és a napi sajtóban.

Nyomatékosan ki kell hangsúlyoznom, hogy ebben a frívól játékban a népek maguk csak mint passzív alanyok jelentkeznek; ezek a legnagyobb békeességben élnek egymás mellett tovább, ha nem akadtak volna kútmérgezők, olyan politikusok, akik képtelenek a tárgyilagos szemléletre, akiknek politikai működése nem bírja ki a tárgyilagos kritikát.

A sváb asszimilációt mint erőszakot állítják be és úgy tüntetik fel a magyar iskolapolitikát, mint amelyik nem türte a német tannyelvű iskolákat.

A magyar iskolapolitika a nemzetiségi vidéken fakultatív volt.

A sváboknak itt a Banatban, ha nem voltak német tannyelvű iskolák, Banatiájuk és nemzetiszínű egyensapkájuk, ez csak azért történehető meg, mert nem akarták.

Ugyanakkor az ardeali és banati román nép ügyszólván mindennapi ruhadarabján viselte a román trikolt minden akadály nélkül.

A sváb lojalitásnak az okát igenis a magyar liberális kormányzásban kell keresni. A banati sváb nép akkor gazdasági prosperitásban volt. Fiai előtt a szellemi és a gyakorlati pályák szabadok voltak, a politikai szabadság pedig szintén teljes volt.

Mit ér mai nagy iskolapolitikájuk, ha a végzett ifjúságuk előtt lezárta a sorompókat a numerus valachicus által teremtetett új nemzeti, túrelmetlen kormányzat?!

A satumare-vidéki asszimilációt szintén nem az erőszak, hanem az élet végezte el.

Erre a területre Gizella királyné, II. Géza IV. Béla telepítették már északot és a satumarei béke után a gr. Károlyi család svábokat.

Ehhez az asszimilációhoz nem volt semmi köze a csendőrnök, szolgabíróknak, tanfelügyelőnek, legkevesebb a kormánypénzen hízalt agitátoroknak és hírlapoknak.

Az emberi jogok szabadsága és a szabad politikai légkör eredményezték ezt.

Az emberi jogok szabadsága és a szabad politikai légkör eredményezték ezt.

pok, tanárok, orvosok, tanítók öntudatos vezetői legyenek népüknek.

Vagy itt vannak a dunamelléki cseh szórványok a carasmegyei moldovai és a severinmegyei bozovicij járásban. Ezek egyenesen két állam protekcionizmusának örülhetnek.

Az állami elemi iskolákba Csehország küld tanítókat rendez cseh tanítói fizetéssel, akiket a román állam az itteni tanítókat megillető fizetéssel még külön is dotál.

Allítsuk éles kontraszt gyanánt ezek mellé a magyar tagozatu állami iskolák vagy éppen a felekezeti iskoláink és tanítóink sorsát.

Ezeket a cseh telepeket egy cseh kormánybiztos évekkel ezelőtt tanulmányozta és a cseh állam egy kis szöveggyarat szerelt fel a megsegítésükre. Bizonyára más kulturális támogatást is élveznek megengedetten Csehország részéről.

A romániai szerb szórványok sorsa: a két szomszédállam közötti kulturális megállapodás rendezte és tette elviselhetővé viszonzás-képpen a szerb határmenti román szórványok sorsának hasonló rendezéséért.

Idézzük ide méltó párhuzamnak a moldovai (etelközi) 90.000 magyar testvérünknek a sorsát, akik római katolikusok, de egyházi főhatóságuk nemalkalmaz egyházközségeikben magyar lelkiatyákat, hanem csak magyarul nem beszélő nem értő, olasz és lengyel lelkészeket.

Az utóbbi időben több ardeali tudósunk felkereste őket tanulmányi szempontból; ma már úgy hírlik, — hogy ettől is el vannak zárva.

Az öregek még beszélnek magyarul, az ifjúság azonban már nem.

(Folytatása következik.)

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztői: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbály István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschort Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az idej könyvpiacnak: Mindenkinnek ismernie kell! — Az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságokon, már-már győzni látszó eretnek ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelenő két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára tűzve 1500 lei, kötve 2000 lei és portó. Megrendelhető havi 150, (a kőtet) — példányok) havi 200 lei részletre.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Cassulo András pápai nuncius látogatása a satumarei püspöki egyházmegyében

Satu-Mare. Saját tud. Cassulo András pápai nuncius körútja során hétfőn reggel Baia-Mareról Sighetre utazott. Kíséretében volt Breban Sándor gör. kat. nagyprépost, dr. Russu Sándor gör. kat. püspök, Bob György gör. kat. kanonok, Pakocs Károly róm. kat. kanonok és Sabau László gör. kat. esperes. A nuncius gépkocsija valamennyi útbaoeső faluban megállt és mindenütt kiszállt a kocsiából és válaszolt az üdvözlésekre. Sighet előtt száztagú lovasbandérium fogadta a Szentatya követét, majd a város és megye képviselői köszöntötték meleg szavakkal. Az ünnepélyes fogadtatás után a pápai nuncius kíséretével a gör. kat. ruthén templomot, a gör. kat. román és a róm. kat. templomot látogatta meg, majd látogatást tett a vármegyeházán, a városházán, az állami leányliceumban, a róm. kat. zárdában és a kórházban. Mindenütt szívélyes üdvözlő szavakkal köszöntötték a Szentatya követét, aki meleg hangon mondott köszönetet a fogadtatásért.

Sighetről a pápai nuncius és kísérete Câmpulung la Tisa községbe, majd Sápántara

és onnan Bicsadra ment, ahol meglátogatta a gör. kat. kolostort és a híres búcsújáró helyet. A pápai nuncius és kísérete hétfőn éjjel után 1 órakor érkezett vissza Baia-Marera.

Baia-Mareról a Szentatya követe keddel előtti 11 órakor indult el Satu-Mare felé. Utját megszakította Seinin és Livadan s fél 2 órakor érkezett Satu-Marera. A pápai nunciust a róm. kat. püspökség nagyszalonjában a klérus fogadta s a püspökség nevében Ilosvay Lajos apátkanonok üdvözölte latin nyelven. Ezután Dragoş Aurél gör. kat. főesperes mondott román nyelvű üdvözlő beszédet, majd Simu Octavian vármegyei igazgató a vármegye, Ursu Ioan alpolgármester a város polgársága nevében köszöntötte a magas vendéget. Dr. Pogácsás János az Agru megyei elnöke mondott még üdvözlő beszédet latin nyelven. Az üdvözlésekre a Szentatya követe először latin, majd román nyelven válaszolt, köszönetet mondva a meleg fogadtatásért. Ezután Fiedler István megyéspüspök bemutatta a nunciust a notabilitásokat, majd a meghívottak ünnepi ebédre vonultak vissza.

A leszerelési értekezlet jelentkezik a fegyverkezési láz között

Az elnökség tervet készített a honvédelmi költségek nyilvánosságra hozataláról és összegyűjteli a hadianyaggyártás adatait

Genfből jelentik: A leszerelési értekezlet elnöksége hétfőn délután ülést tartott. A vita befejezése után határozati javaslatban kimondták, hogy a jelenlegi gazdasági és politikai helyzet nem kecsegtet sikerrel a leszerelési kérdés tárgyalása szempontjából. Mégis, minthogy a kidolgozott tervezetek között vannak olyanok, amelyek első lépésként elfogadhatók a leszerelési tárgyalások felé, a következőket határozták el:

1. Az értekezleten résztvevő valamennyi állam kormányával közölni kell az egyezményter-

vezetet, amelyet a nemzetvédelmi költségvetések nyilvánossága és ellenőrző szerv létesítése ügyében dolgoztak ki. Megkérdezik a kormányokat, hogy elvben elfogadják ezt a tervet. Az elnökség azután egy később megállapítandó időpontban összeül a válaszok tudomásul vételére.

2. Az elnökség megbizta a Népszövetség főtákarását, hogy a legfőbb hatalmaknak a hadianyaggyártásra és kereskedelmre vonatkozó adatait gyűjtse össze.

Az ülés ezzel véget ért.

Rokonszenvező spanyol tüntetés Németország mellett

Az Almeria elleni megtorló bombázásból nem lesz háború. — Francia és angol igyekevések a németek és olaszok megbékítésére

Salancából jelentik: Hétfőn este több mint tízezer ember rokonszenvtüntetést rendezett a németek mellett. Franco tábornok székháza elé vonultak és tiltakoztak a „Deutschland” bombázása ellen, majd a német nagykövetség elé vonultak a tüntetők, éltetve Németországot, Olaszországot és a nemzeti Spanyolországot.

Párizsból jelentik: A francia és angol sajtó ma már nyugodtabban foglalkozik Almeria bombázásával és megállapítja, hogy a háború veszélye elhárult. A lapok reményüknek adnak kifejezést, hogy az eset nem zavarja meg a nemzetközi békét. A francia lapok rendkívül fontosnak tartják, hogy Németországot és Olaszországot visszavezessék a londoni benemavatkozási bizottságba. Több lap hangoztatja, hogy a két országnak is érdeke, hogy a spanyol partok ellenőrzése ne legyen hiányos. Az „Oeuvre” szerint Párizs és London Hágában tészvégő kísérletet, hogy Berlint és Rómát visszavezesse a semlegességi bizottságba.

A KÖZTÁRSASÁGI SPANYOL KORMANY VEDEKEZŐ KIÁLTVANYA.

Valenciából jelentik: A köztársasági spanyol kormány a keddi minisztertanács után ki-

áltványt adott ki. Ebben kijelenti, hogy a német és olasz kormány tényleges ellenségeskedést folytat a spanyol néppel szemben és rámutat arra, hogy a német hajóknak semmi keresnivalójuk nem volt a Balearok partjain. A „Deutschland” — úgymond — azért horgonyzott az ibizai kikötőben, hogy védje a nemzetiek hajóhadát és jeladással irányítsa a köztársasági szigetek és hajók ellen támadó nemzeti spanyol hajókat. A kiáltvány ezután kijelenti, hogy a „Deutschland” először támadott és a megtámadott repülőgépek az indokolatlan támadás ellen védekeztek.

UJ KORMANYVALSAG VALENCIÁBAN. A GUADARRAMAI ARCIVONALON VISSZAVEK A VÖRÜSEK TAMADÁSÁT.

Sevillából jelentik: Llano tábornok a sevillai rádióban közölte azt az értesülését, hogy Negrin, a valenciai kormány elnöke, a napokban lemond és utóda Besterio lesz. Erre azért van szükség, mert a Valencia körül lévő utakat az anarchisták tartják a kezükben. Llano tábornok szerint a guadarrami arcvonalon a köztársasági csapatok támadást hajtottak végre, de a nemzetiek visszaverték

Frissítő
borotválkozást
biztosít a

borotva
krém

Chamberlain miniszterelnök az angol konzervatív párt új vezéréneként székfoglaló beszédet mondott

„A legközelebbi két év sorsdöntő Európa történetében.”

Londonból jelentik: A konzervatív párt hétfőn egyhangulag elnökévé választotta Neville Chamberlain miniszterelnököt. A miniszterelnök székfoglalójában kijelentette, hogy a pártot Baldwin szellemében akarja vezetni és a korinny továbbra is nemzeti jellegű marad.

— A legközelebbi két év — úgymond — sorsdöntő lehet Európa történetében. Hogy hatalmas zűrzavarhoz, vagy a régi ellenségeskedés csillapulásához s a bizalom és a béke helyreállításához fog-e vezetni ez a két év, az jórészt azon fontos és döntő szerepen fordulhat meg, melyek Anglia fog játszani.

Veszélyben a székely közbirtokosságok önkormányzata

Mercurus-Ciuc. Saját tud. Az erdőtörvény előírja 29. és 30. szakaszában, hogy a közbirtokosságoknak tulajdonjogaik megvédése érdekében milyen kimutatásokat, névjegyzékeket, törzskönyveket kell készíteniük a telekkönyvi változások pontos feltüntetésével. Ezt igen sok székely közbirtokosság elmulasztotta és ennek az lett a következménye, hogy a közbirtokosságok ellenőrzésével megbízott Nemzeti Szövetkezeti Hivatal olyan irányú beadványokat intézett az illetékes járástörzsságokhoz, hogy az erdőtörvény 47. szakaszában előírt vizsgálati eljárás megejtéséig függessze fel a közbirtokosságok vezetőit, osszlassa fel a választott igazgatóságot és helyükbe nevezzen ki háromöttagu bizottságot az ügy- és vagyonkezelés vétele. Ez több községben meg is történt és ennek a bizottságnak olyan hatásköre van, mely nemcsak az igazgatóságot, hanem még a közgyűlést is helyettesíti és pusztán csak a járásbírószék törvényszék, illetve a Szövetkezeti Központ felügyelete alatt működik. A népközség tehát, akie tulajdonképpen a vagyon, nem szólhat bele saját javar igazgatásába, ami mélyes veszélyt rejt magában. Ismerve a minden birtokosság kebelében előforduló történet, versengést, egyéni túlekedést, amely lehetővé teszi, hogy felelőtlen egyének is bekerülhetnek a bizottságba és így a közös vagyon kezelésének gondos és körültekintő elmúlasztása miatt, súlyos károk érhetik a máris sok oldalról megtépázott ősi vagyonokat. A kérdést most tanulmányozza dr. Pál Gábor orsz. képviselő és dr. Gyártos Elemér ciuci szenátorral emlékiratot intéznek illetékes helyekre

XI. Pius pápa akarata az ideai országos Katolikus Nagygyűlés

Senki számára nem lehet közömbös a világegyház fejének akarata és atyai szöze: „A sötétség hatalma az isteneszme ellen indított rohamot. Reméljük, hogy az ellenünk való harcot nemcsak Krisztus hívei fogják megvívni, hanem mindenki, aki hisz még Istenben s leborul fensége előtt. És az emberiség többsége ilyen. Ezért minden Istent tisztelő ember fogjon össze és mentse meg az emberiséget a fenyegető nagy veszedelemtől, mert minden társadalmi rend és emberi tekintély alapja az Istenben való hit. Tehát akik nem akarják, hogy telfordulás és rémuralom uralkodjék a világon, vegyék fel erélyesen a küzdelmet a vallás ellenségeivel szemben!” (XI Pius)

Ezekkel a szavakkal hívja fel a világ figyelmét és minden keresztény lélek jóakarátát XI. Pius pápa Divini Redemptoris c. körlevelében. A világegyház fejének akarata és atyai szöze senki számára nem lehet közömbös. Ezt a figyelemre méltó és felhívó szót fogadtuk meg mi is és lelkiünk egész akaratával teljesíteni akarjuk az ideai braşovi katolikus nagygyűlést, amely sorrendben most már a XI. országos katolikus nagygyűlés.

A nagygyűlés szellemi rendezése a katolikus népszövetség központjának irányítása mellett történik. A központ igazgatója Bálint József éppen a napokban járt Braşovban és kérésére dr. Péter Antal apát-plébános a nagygyűlés technikai rendezője, összehívta a rendezőbizottságot, amely a nagygyűlésre tömegesen jelentkezők elszállásolását már javában végzi.

Az a nagy előkészület és lelkesedés, amely a nagygyűlést megelőzi, mindennél jobban bi-

zonyítja, hogy az Istenhit természetesen az ember lelkének veleszületett tulajdonsága és az istentelenség eszméjétől természetesen természetesen viszszaforrad az emberi lélek.

Az Istenhit ünnepélyes megvallásának nagy napjai f. é. június 27., 28. és 29-én lesznek a vadregényes fekvésű Braşov városában, ahol nemcsak a katolikus hívek, de a többi keresztény felekezetek is ki akarják venni részüket a munkából és önként jöttek a rendezőbizottság segítségéül. A reformátusok heti közlöny nagy cikkben hívták fel a hívek figyelmét a nagy napokra és áldozatkészre buzdította őket.

A jelentkezés végső határideje: június 10.

A rendezőbizottság június 10-én állapította meg a jelentkezés végső határidejét és azok számára, akik később jelentkeznek, nem biztosíthatják a megfelelő elszállásolást, mert nagy az érdeklődés és Braşov különleges lakásvizonyai megkínálják a jóelőre való gondoskodást. Eppen ezért, aki részt akar venni hitünk ünnepélyes megvallásának nagy napjain, ne mulassza el a fenti határnapot!

Szent József a nagygyűlés patronusa

„A katolikus Egyháznak az istenellenes kommunizmus ellen felvett küzdelmét az Egyház hatalmas pártfogójának oltalmába helyezzük” — mondotta XI. Pius pápa. Mi ebben is követjük a Szentatya akarátát, amikor az ideai katolikus nagygyűlésünkre Szt. József választjuk pártfogóul.

Részletes munkarend:

Első nap:

Június 27., vasárnap. D. e. 9 ó.: Ünneplés Veni Sancte a plébánia-templomban. D. e. 11 ó.: A braşov-bolonyai kápolnában oermálás. 11 ó.: Sajtóértekezlet, amelynek tárgysorozata: 1. A sajtó hírei. 2. A sajtó feladatai. 3. A sajtó taktikája. 4. A sajtó propagandája a nép között. 11 ó.: Az orvosszakosztály értekezlete. Ugyancsak 11 órakor lesz a németajkú katolikus férfiak közgyűlése. Déli 12 órakor tagozati elnökök értekezlete. Tárgysorozat: 1. Az elnök kötelessége. 2. Az élő tagozat. 3. Alakítsunk élő csoportrendszerrel a tagozat állít az egyházközösség életében. D. u. 4 órakor az ifjúsági szakosztályok kiküldöfteinek értekezlete. Tárgysorozat: 1. Mi a bolsevizmus. 2. Az istentelenség terjedésének okai a munkás és iparos ifjúság között. 3. Lelkiségre való egyéni nevelés a materializmussal szemben. 5. Kötelesség teljesítés az igazság és szeretet alapján. Ugyancsak d. u. 4 órakor a magyar ajkú katolikus lányok és nők közgyűlése. Külön gyűlésük lesz a németajkú katolikus nőknek ugyanabban az időben. D. u. 5 órakor a Mária-kongregációk díszközgyűlése. Este 1/28 órakor itánia, szentbeszéd. Egész első napon dalos-ünnep, amelynek egyházi része a katolikus plébánia-templomban folyik, világi része pedig a Honterus Aulájában.

Második nap:

Június 28., hétfő. D. e. 9 órakor szentmise és bérmálás a plébánia-templomban szentbeszéddel. Ugyancsak 9 órakor a Szent Ferenc-templomban külön szentmise a németajkú katolikus hívek számára. D. e. 11 órakor a Katolikus Nőszövetség közgyűlése. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Igazgató jelentése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Az egyház sikeres küzdelme az istentelenség ellen a történelem folyamán. 5. Mit vár az egyház a világiak-

tény gazdaságtan keresztmetszete. D. u. 5 órakor a kulturális szakosztály értekezlete. Tárgysorozat: 1. Krisztus és antikrisztus a modern irodalomban. 2. A történelem mint a keresztény kultúra őrzője. 3. A bolsevizmus a nép között. 4. A katolikus orvos a keresztény kultúra szolgálatában. D. u. 4 órakor a missziós papok értekezlete. D. u. 6 órakor a pedagógiai szakosztály közgyűlése. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtitkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. A hitvallásos iskolák szerepe a kommunizmus elleni küzdelemben. Délután 1/27-kor a katolikus akadémia értekezlete. Este 1/28-kor itánia és szentbeszéd a plébánia-templomban, amelynek keretében orgona-hangverseny.

Harmadik nap:

Június 29., kedd. Szt. Péter és Pál ünnepe. Reggel 5 órától gyóntatások. Reggel fél 8 órától szentmise és közös szentáldozás. D. e. 10 órakor ünnepélyes tábori mise a főgimnázium udvarán. Déli 1/212 órakor ünnepélyes díszgyűlés. Tárgysorozat: 1. A Divini Redemptoris pápai körlevelé sulya és irányelvei. 2. Kötelességeink a kommunizmussal szemben. D. u. 3 órakor Szt. Ferenc harmadrendjének és Szentkereszt szövetségének közgyűlése. D. u. 4 órakor a kongregációk vezetőinek értekezlete. Délután 5 órakor nyilvános nagy népgyűlés, amelynek keretében tornabemutató. Tárgysorozat: 1. Vissza a kereszténység egységéhez. 2. Az alkohol az istentelenség szolgálatában. 3. Istentelen tünetek népünk életében. Este 1/29-kor gyertyás szentségi körmenet fejezi be a katolikus nagygyűlést, amely után rövid 5 perces szentbeszéd lesz.

Elnökök, előadók, szónokok a nagygyűlésen:

Vorbuchner Adolf püspök, Fiedler István püspök, Pacha Agoston püspök, Péter Antal, Orbán János, dr. Baráth Béla, Paál Árpád, dr. Vuchetich Endre, dr. Boga Alajos, Gyárfás Elemér, Bíró Lajos, dr. Lőrincz József, dr. Rajka Géza, Venczel József, Oswald Pál, László Ignác, Vasvári Aladár, dr. Bethlen Györgyné, dr. Wild E., Fodor József, Betegh Miklós, dr. Bitay Árpád, dr. Jakabffy Elemér, P. Domby József, dr. Suiyok István, dr. Czumbel Lajos, dr. Lestyán Endre, Heszke Béla, dr. Bíró Venczel, Albert Vilmos, dr. Csiky János, dr. György Lajos, Domokos P., dr. Szalay Mátyás, Márton Áron, dr. Csipak Lajos, dr. Ambrus Imre, Timár Sándor, Szélye Dénes, P. Lukács Mansvét, Antoni János, Bálint József, Ábrahám Miklós, Huszár Pál.

A félvilágot bejárja, Jó társaságban utazik, Semmi gondja nincs, Ezreket takarít meg,

ha csatlakozik

a „Magyar Lapok“ párizsi társasutazásához.

Részvételi díj 9875 Lei

Főbb megállóhelyek: München, Párizs, Lisieux, Milano, Velence.

Jelentkezzék még ma

a „Magyar Lapok“ utazási osztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénzüri csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adnak vissza. Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Üdvözlő táviratok özöne XI. Pius pápához

A keresztény világakadémia megnyitása

Rómából jelentik: XI. Pius pápához 80-ik születésnapja alkalmából özönnel érkeztek hétfőn a táviratok a világ minden részéből.

A Szentatya magánkézlírójában misét mondott, majd fogadta a Vatikán több vezető személyiségét, közöttük Pacelli bíboros államtitkárát.

Miláni professzor kérésére a Szentatya lemondott arról a szándékáról, hogy megtartsa hétfőre tervezett rádióbeszédét. Így az akadémia megnyitására kedden került sor a Szentatya nevében Pacelli államtitkár mondott megnyitó beszédet.

A SZENTATYA EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA KISSÉ ROSSZABBODOTT

Bécsből jelentik: A „Reichspost” római jelentése szerint hétfőn este Castel Gandolfoban külön orvosi jelentést adtak ki, mely szerint a Szentatya állapota könnyebb szivromham következtében rosszabbodott. Komoly aggodalomra nincs ok, de a betegnek egyelőre teljes nyugalomra van szüksége. A Szentatya állapotának rosszabbodását okozta, hogy kezelőorvosa tanácsának ellenére, hétfőn délelőtt hosszabb kihallgatást tartott.

Mihály nagyvajda motoros csónakot kapott ajándékba a cseh miniszterelnöktől. Bucuresti. Saját tud. Mihály nagyvajda egy motoros csónakot kapott ajándékba Hodzsa Milan cseh miniszterelnöktől. A csónak ünnepélyes átadása tegnap délután történt meg a Bucuresti melletti Herastrau tavon, amelyen nagy lendületet vett a csónakázó sport az utóbbi időben. Hodzsa Milan az átadásnál Korec követségi ügyvivő képviselte. Mihály nagyvajda megköszönte a kedves ajándékot, majd az ügyvivővel, a Scoda-gyár Bucuresti képviselőjével, sétacsónakázást végzett a tavon, majd visszatérve, iskolatársait csónakoztatva meg, s ő ülve a kormánykerék-nél, kis versenycsónakázást rendezett egy másik csónakkal. A nagyvajda s iskolatársai addig ki sem szálltak a csónakból, amíg el nem fogyott a benzintük.

GÖRÖGÖK A BANATBAN. Timisoara. Saját tud. Az athéni görög-román egyesület harmincöt tagja látogatta meg Timisoarat és Resitat. A hatóságok vezetői fogadták a külföldi vendégeket. A csoport vezetője Urgypoulo több ízben volt görög miniszter; felesége a Sturdza-családból származik.

Baleset érte Inuletz miniszterelnökhelyet. Bucuresti. Saját tud. Sajnálatos baleset érte Inuletz minisztert. Az autóból kilépve, kificamodott a lába és ezért mővidéki útja elmarad. A liberális pártban nagy a lehangoltság, hogy az ifj. Inuletz közgazdasági választásokon egyetlen tanácsosi helyet sem ért el. A pártvezetőség ezt a vereséget s más sikertelenségeket is a tagozatokban dúló egyenlenségeknek tudja be, azért a tagozatok teljes átszervezése s újabb meggyőzők leváltása következnek. E munkát részben Inuletz végzi s már meg is kezdte a tárgyalásokat, de a végleges rendezés csak Bratianu hazakerzése után lesz.

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ. Felkérem azon volt osztálytársaimat, akik 1907. évben az odorheiu római katolikus főgimnáziumban érettségiztek, hogy 30 éves találkozóknak július 4-én való megünneplése céljából pontos címüket sziveskedjenek vélem közölni. Dr. Orbán Domokos orvos, Odorheiu. Județul Odorheiu.

SÜLYOS BALESET ÉRTE A MAGYAR PÁRT MEDIASI ELNÖKÉT. Diciosanmartin. Saját tud. A napokban súlyos baleset érte Bende Béla mediási unitárius lelkészt, a Magyar Párt mediási elnökét. A népszerű lelkész odahaza méhviaszt akart kifőzni és a forró anyag keverés közben az arcára és kezére csapódott. Bende Bélát súlyos égési sebekkel szállították kórházba. Felgyógyulása több hélet vesz igénybe. Mediás város magyarsága nagy részvétellel értesült a balesetről.

Félnak az oradeai berautósok a taxamétertől. Oradea. Saját tud. A városi tanács még egy régebbi tanácsulésen azt a határozatot hozta, hogy városunkban a berautókat taxaméterrel szereljék fel. Hétfőn délután a berautóvezetők küldöttségileg felkeresték Fodor Péter polgármestert és arra kérték, hogy Oradeán ne szereltesék fel a taxamétereket, mert nincsenek nagy távolságok és egyedüli út az állomás, ahol beválna a taxaméter-rendszer. A küldöttség egyenként tervet készített, amely szerint egy autótaxi út fuvardíja a város belterületén 25 lei lenne. Fodor Péter polgármester egyelőre felfüggesztette a tanács régebbi határozatát és megígérte, hogy rövidesen rendezik a berautósok ügyét.

Isz viló foglalkozás

amely számos ember kenyerét, székrekedést és emésztési zavarokat okoz. Sok keserűség ár ezekkel. Előzze meg a bajt, „Leopills” révén, mielőtt krónikussá válna. „Leopills” kizárólag növényi hashajtó és hatása enyhe és biztos.

Dobozok 30.— és 80.— leért minden gyógyszerertában és drogériában kaphatók.

LEOPIILLS

Kitört a veszttség egy falusi emberen, aki kirurgussal kezelte magát a veszttség ellen. Deva. Saját tud. Példátlan eset történt a napokban a devai kórházban. Roscan községben néhány héttel ezelőtt vesztétkutya mart meg egy gazdálkodót, aki felve a cluj-i kezeléstől, a falubeli „kirurgussal” a nyelve alól kioperáltatott egy mirigyet, mert ezzel elhárították vélte a veszttség fenyegető veszedelmét. A „szakavatott” sebész operációja oly „fényesen” sikerült, hogy néhány nappal ezelőtt tájogot kapott a páciens és beszállították a devai kórházba. A kórház orvossai a veszttséget nem vették észre és csak a tájogról kezelték az öreg embert. Már gyögvultán haza is engedték, amikor az uton a társaságköcsiben kitört rajta a veszttség és irtózatot paníkot utazott az utasok között. Visszavitték a kórházba, de már segíteni nem lehetett rajta. Néhány órai rettenetes halálküzdelem után éjszaka meghalt.

Ötszázhuszezer lei nyereséggel zárt a mercuria-cluj „Ganz”-cég. Saját tud. A városi tanács legutóbb tartott ülésében tárgyalta a Ganz villamosági r. t. helyi üzemenek multévi számadását. Ebből kitűnik, hogy a cég bevétele a mult évben egymillió 665 ezer 617 lei, kiadása egymillió 140 ezer 615 lei volt és így a tiszta haszon 525 ezer lei. Ebből meglehet állapítani, hogy az üzem igazgatása Hodossy Kálmán és Winzám Miklós igazgató, illetve főkönyvelő, valamint az egész személyzetet illetőleg, szakértő kezekben van. Itt említjük meg azt is, hogy a város is 318 ezer lei felesleggel zárt multévi számadásait, amennyiben a kilencmillió 405 ezer lei bevétellel szemben kilencmillió lei kiadása volt.

Blázovich Jákó O. S. B. :

A NAGY SZFINX

253 oldal. Izléses címlappal. Fűzve 120 lei.

A nagy szfinx az ember: minden kor-szakban más és más az élet, de bármily vargabetűkön jár is történelme, soha ki nem oltható belőle a szellemi és ideális világ vágya.

Kapható könyvosztályunknál.

VITTORIO EMANUELENEK KERESZTELTÉK A NÁPOLYI HERCEGET. Rómából jelentik: Hétfőn délelőtt ünnepélyes keretek között ment végbe a trónörökös kislának, a kis nápolyi hercegnek keresztelése, aki a Vittorio Emanuele nevet kapta.

BEFEJEZŐDTEK AZ ADÓKIVETÉSEK ORADEAN. Saját tud. Az adókivetési bizottságok a pénzügyminiszterium rendeletének megfelelően hétfőn befejezték munkájukat. Az egyes bizottságok több ezer adókivetési ügyet tárgyaltak le és köztudomás szerint az egész vonalon 40—50 százalékkal emelték az adókat. Pinte a Alexandru pénzügyi tanácsos, a személyzeti osztály főnöke hétfőn délelőtt tette meg az intézkedéseket, hogy az egyes bizottságok által kivetett adóösszegeket számolják össze, hogy arról a pénzügyminiszteriumnak jelentést tehesse. Még ebben a pillanatban ugyan nem lehet egész pontosan tudni, hogy a bizottságok mennyi adót állapítottak meg, de ha a kivetések összegét összehasonlítjuk, a mult évi kivetésekkel, egész biztosra lehet venni, hogy az 1937—38. költségvetési évre a mult évi 64 millió 124 ezer 333 lejjel szemben az idén Oradea város lakossága több mint százmillió lejjel lesz megadóztatva. Hogy a város adófizető polgársága ezt a hatalmas összeget honnan és hogyan fogja tudni előteremteni, azt senkinek tudja és annál feltűnőbb, hogy a kivetések ellen nemcsak az adózók, hanem maga a fiskus is rengeteg felelősséget adott be. A felelősségi tárgyalásokat különben a jövő hét végén fogják megkezdeni. — Ugyanez a helyzet a megyei adókivetéseknél is, bár nem éppen ebben az arányban, egy azonban bizonyos, hogy a megye lakossága a mult évi 63 millió lejjel szemben jóval magasabb összeget fog fizetni.

ÉRDEMES EGY MACSKA MIATT?

Mercuria-Cluj. Saját tud. Az ügyészégi iktatóban, 407. folyószám alatt a következő panaszt iktatták: Feljelentő: Dr. Precup Emil gheorgheni ügyvéd, v. szenátor. Feljelentett: Fülöp József gheorgheni főállatorvos. Büncselekmény: „degradare”, vagyis: „ingó vagyon rongálás.” Ennek a pár sor száraz adatnak a háttérben rendkívül humoros „büncselekmény” húzódik meg. Dr. Precup és Fülöp József szomszédok. Precupék macskája időnként átjártogott Fülöpök udvarába és az apró pelyhes csirkeket egyre-másra elhordotta és belakmározta. Fülöpök szótak a Precupék cselédjének: őrizze jobban a macskát. Mindez azonban hiábavalónak látszott s amikor a macska ismét csirkevadászatra ment: Fülöp főállatorvos lelőtte. Nos hát ez az „ingó vagyon rongálás!” Gheorgheni-ben nagy érdeklődéssel várják, mihez kezd ezzel az „üggyel” az ügyesség, amelynek asztalán éppen elég fontos és halálosan komoly ügy fekszik, minthogy egy csirke dézsmáló macska ügyében vizsgálatot indítson, vádiratot adjon ki és az igazságszolgáltatás egész gépezetét mozgásba hozza. Ó, ti boldog polgárok, akik perbe szálltok egy döglött kandur miatt! ...

Felmondták a kollektív szerződést a petrosani szénbánya munkásai. (Arad.) A petrosani szénbánya munkásai beadvánnyal fordultak az aradi munkafelügyelőséghez, amelyben bejelentik, hogy a bányagazgatósággal kötött és július 1-én lejáró kollektív szerződésüket a kellő időben felmondták. Ehhez a beadvánnyhoz a munkások egy terjedelmes emlékiratot csatoltak, amelyben közlik, hogy az utjonnan megkötendő kollektív szerződésben jelentékeny töremelést, kedvezőbb munkafeltételeket, valamint ingyen villanyáramot kérnek. A kérdéses ügyben az aradi munkafelügyelő rövidesen megkezdi a közvetítő tárgyalásokat.

Nyugtalanító méreteket ölt az amerikai fémipari sztrájk

Newyorkból jelentik: Az amerikai fémiparban kitört sztrájk egyre nyugtalanító méreteket ölt. Különösen komoly a helyzet a clewelandi és környékbeli acélgyárakban. A Republican Steel Corporation egyik üzeme előtt véres összeütközésre került sor a sztrájkorség és mintegy száz rendőr között. 41 sztrájkoló és 23 rendőr megsebesült. Később öt munkás belehalt sérüléseibe, többnek az állapota pedig életveszélyes. A gyárban 1400 nem sztrájkoló munkás van bezárva, akiket a sztrájkolók tartanak fogva és nem engedik megélemezésüket. A gyárigazgatóság repülőgépekről dobta le élelmiszert a munkások számára.

Revolvers merénylet a jeruzsálemi főmufti ellen. Jeruzsálemből jelentik: A jeruzsálemi főmufti ellen revolveres merényletet kíséreltek meg. A főmufti gépkocsin haladt végig a városon, amikor 14 lövést adtak le a gépkocsira. A gépkocsit több más autó is kísérte. A lövések emberéletben nem okoztak kárt. A merénylet azért sem sikerült, mert a merénylők egy másik gépkocsival összetűsítették a főmufti kocsiját. A merényletet valószínűleg zsidók követték el.

AZ ATLANTI OCEÁN ÁTREPÜLÉSÉRE KÉSZÜL EGY ROMÁN REPÜLŐSZÁZADOS. Bucuresti. Saját tud. Popistenau repülőszázados Olaszországba utazott, hogy hosszú útra alkalmas repülőgépet vásároljon. A repülőszázados ugyanis megkísérli az Atlanti-óceán átrepülését Afrika és Dél-Amerika között.

Nem érdemes jogtalan erdőléssel ezrekremlő bírságolásoknak kitenniük magukat a székelyeknek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Számtalanszor rámutattunk arra, hogy milyen súlyos bírságokkal sújtja a bíróság a jogtalan erdőlést, magyarul: falopást. A bíróság által kirótt bírságon kívül még kártérítést is kell fizetni a földművelésügyi miniszteriumnak, meg kell fizetni az erdőgondnokság által megállapított faértékét és rendszerint bírsági költséget is. Eddig a székelyek abban reménykedtek: „jön az amnyeestia s ahajt elüti” a büntetést. De nem úgy van. Az új büntetőtörvénykönyv csak a politikai természetű bűncselekményekre vonatkozólag engedélyez nagyrítján közkegyelmet vagy amnesztiát és nem többé az erdei kihágások miatt kirótt büntetésekre is. Alábbiakban ismét egész listát közlünk azokról, akiket egyetlen nap alatt büntettek meg egy-egy száz fáért „falopás” miatt. Eröss Vendel nicolesti gazdálkodót 4000. Sziatoczky Pál tuznadi lakost 2000. Tánzos Ferenc ciucangheorghiei gazdát 2000. Tánzos György szintén ciucangheorghiei lakost 2000. Kurta Mihály casinoul-nouj gazdát 1560. Orbán Ignác iacobeni gazdát 260. Gál Imre és Gál Sándor ditraui lakosokat 580—580 lei pénzbüntetéssel sújtotta a bíróság akkor, amikor a lopott fa annak egyötödét sem éri meg. Ne tegyék ki tehát magukat székely falusi gazdáink ilyen súlyos bírságolásoknak és időtrahló törvényjárásnak, amelyek az amugyisok oldalról igénybevett kis székely családi vagyont sorvasztják.

ISMERETLEN HOLTTEST A LAZAREI KÖZBIRTOKOSSÁG ERDEJÉBEN. (Mercurea-Ciuc.) Lazarea giurgiuji község közbirtokosságának erdejében oszlának indult holttestre találtak az erdőlo munkások. A bevezetett nyomozás és vizsgálat eddig semmiféle támpontot nem talált a halott személyazonosságának és a halál okának a megállapítására. A csendőrség széleskörű nyomozást folytat az ügyben.

A munkakamara az Iparos Otthon után át akarja venni a satmari ipartársulatok vagyonát. Saját tud. Az az elkezeredett küzdelem, amely a munkakamara és a satmarei iparosság között az Iparos Otthon ingatlana körül folyt, úgy látszik, nem zárult le az épületnek a munkakamara által történt birtokba vételével, hanem csak egyik fejezete volt annak a tervnek, amelyet a kamara az iparos egyesületek vagyonának bekebelezésére összeállított. A napokban ugyanis az egyik többségi lapban a munkakamarától közlemény jelent meg, amely arról tudósít, hogy Horea Toader, az oradeai munkakamara vagyonügyeinek vezetője a fővárosba utazott, hogy ott C. Ghimpeteauval, a munkaügyi miniszterium ügyvédjével, a satmarei iparos egyesületek ingatlanainak átvételét megvizsgálták és arra tervezetet dolgozzanak ki. Satu-Maren ugyan is még több jelentős értékű ingatlan van az ipartársulatok kezén. Az Iparos Olvasókör aggmenházát egy évvel ezelőtt avatták fel fényes külsőségek között. Ennek az intézménynek a felépítése súlyos százezreibe került a satmarei iparosság. A fenntartásról az Otthon gondoskodott; évi huszezer leit adományoztak erre a célra minden esztendőben, mivel az aggmenház, mint intézmény azelőtt is létezett, tavaly azonban új, díszes otthont kapott. Az Iparos Otthon vagyonának elvételével megszünt a lehetőség ennek a valóban hézagpótló intézménynek a fenntartására a munkakamara minden bizonnyal erre is ráteszi a kezét. A helybeli ipartársulatok szintén jelentős értéket képviselő ingatlanok felett rendelkeznek. A Csizmadia Ipartársulatnak a Gtären áll gyönyörű emeletes székháza. A Timár ipartársulatnak szintén emeletes ingatlana van a Decebal-utcán, míg a Gubás Ipartársulatnak a Stefan cel Mare-utca egyik emeletes épülete felett rendelkezik. A Kereskedelmi Ifjak Körének a Petru Rarea utcán van egyemeletes háza. A munkakamara vagyonügyeinek vezetője most ezeknek az átvételét megy megtárgyalni Bucurestibe. Az iparosság természetesen nem nézi öljett kezekkel a munkakamara tevékenységét. Felsőfolyamodványt szerkesztenek, amit huszen tekintélyes iparos fog felvinni Ófelségnek.

Halállal végződött a birkózás. Satu-Mare. Saját tudósítónktól. Halállal végződött két siheder fiu civakodása. Kassai József 15 éves fiu a Macedonia-utcán a kőművesek mellett dolgozott. Téglát hordott a kőműveseknek. Egyik társa, a szintén téglahordásra rendelt Pinte Vasile kifogásolta, hogy Kassai kevesebb téglát hozott fel az állványokra, mint ő. A két fiu ezen összeveszett, majd öltömentek. Pinte erősebb volt a 15 éves fiunál és úgy földhözteremtette, hogy Kassainak eltörtött a hátgerince. Azonnal kórházba szállították, de még mielőtt az orvosok megvizsgálták volna, meghalt. Az ügyészségnek csak a holttest elföldelése után jelentették az esetet. Valószínűen elrendelik a kihantolást s az ügyben vizsgálatot indítanak.

BÉKÉSCSABA KIKÉRI SZACSVAY IMRE ORADEAI SZOBRÁT. Békéscsabáról jelentik: A város képviselőtestülete hétfőn tartott közgyűlésén elhatározta, hogy fölkéri a kultuszminisztert, tegyen diplomáciai lépéseket avégből, hogy Szacs vay Imre oradeai szobrát bocsássák Békéscsaba város rendelkezésére. A város viseli a szállítási költségeket és gondoskodik a szobor elhelyezéséről.

TEARÓZSA

Írta: Nadányi Zoltán

A tearózsá lelke
él benne. Csendes, édes,
mosolygó, szőke lelke.

Igen, ő tearózsá,
szép szőke tearózsá,
mosolyog titkolózva.

Hallgatag, szőke, finom,
Két szemé két smaragdzóld
bogár a rózsaszirmon.

A szava rózsáillat
és hogyha mozdul és jár,
a szellő rózsát ringat.

Oly halk, oly észrevétlen
a hozzám hajlása
a gyenge, gyenge szélben.

És egy-egy szava tüske
és sokszor összevrez,
piros lesz kendőm csücske.

De ő nem tehet róla,
ha szíven szúr is engem.
Ő rózsá. Tearózsá.

TÜZ EGY ARANYBÁNYA GÉPHÁZÁBAN. Bucuresti Saját tud. Brezoiuból jelentik: A község területén levő Valea-lui Stan-i aranybánya gépházában tűz ütött ki. A tűz egy karbid-lámpától keletkezett s miután a menekülő munkások egy benzinhordót is feldöntöttek, a tűz gyorsan terjedt s az egész gépi berendezést elhamvasztotta. A kár több millió lei.

Mint baia-marei tudósítónk jelenti: A baia-marei kapitányságot telefonon értesítették a tűzről és Marin János bányaigazgató nyomban a helyszínre utazott, azonban mire odaért a zuzda teljesen leégett és a kivonult tűzoltók már csak a közeli házak megmentésén fáradoztak. Marin bányaigazgató a helyszínen megindította a vizsgálatot.

AKTUÁLIS KÖNYV!

A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Akarja életét meghosszabbítani?
Akar ön valóban egészséges lenni?
Ha igen úgy napfürdőzzön, de helyesen!

Vásárolja meg:

Rucsányi Gyula dr
egészségügyi tanácsos most
megjelent nagyszerű művét.
Ára csak 95 lei.

Kapható a Magyar Lapok könyvosztályában

* Ideges embereknek és lelkihibegeknek az igen enyhe hatású, mindig megbízható természetes „**Ferenc József**” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszeres bélműködést, jó emésztést és alegendó étvágyerzetet terem.

Megjelent az ügyészség — feljelentések az ügyészségen. Deva. Saját tud. Hétfőn detett ítéletet a törvényszék dr Groza Péter volt miniszter régen húzódó sajtópörében. A törvényszék ítéletében az ügyet az esküdtsték elé utalta. Az ítéletet Ion Th. Ilea lapszerkesztő hangosan megjelentette, mire az elnök a véleményét hangosan nyilvánító újságíró feljelentette az ügyészségen.

BEKULDOTT HIREK

A „Gyergyói Római Katolikus Tanítóegyesület” közgyűlése

Mercurea-Ciuc. Saját tud. A „Gyergyói Római Katolikus Tanítóegyesület” Valea-Stramba községben tartotta tavaszi rendes közgyűlését. A közgyűlést Sipos Sándor esperes-tanfelügyelő szentmiséje vezette be, amely után az iskolában gyakorlati mintatanítást végzett Palavits József a beszéd- és értelem gyakorlatból. A rajzokkal is szemléltetett mintatanítást M. Oriola nővér és Nagy Piroška bíráló, valamint a közgyűlés szerezint is kitűnően sikerült. Bartis Ilonka tanítónő a IV. osztályban tartott mintatanítást a román nyelvből, mely szintén igen jól sikerült. Mintatanítások után Ferenc Sándor elnök tartotta meg nagyszerű elnöki megnyitó beszédét. Megemlékezett László Ignác gheorghieni plébános főesperesi és Sipos Sándor lazareai plébánosnak esperes-tanfelügyelői kinevezéséről. Elnöki megnyitó után dr Csiky János orvos „Gyakorlati egészségügy a falusi iskolákban” címmel tartott rendkívüli érdeklődéssel nagyszerű előadást, mely után Bíró József valea-strambai tanító vezetése alatt a gyermekkar és most alakult vegyeskar adott elő nagyhatású énekszámokat. Márton Antal joseni plébános „Mivel gyógyítható népünk két legnagyobb ellensége: az iszákosság és verekedés?” címen értekezett. Gyakorlati és a kérdés fontosságához mért hatásos előadásához eokan hozzászóltak. A közgyűlés szórakoztató részében Csandor Jenő segédlelkész nagyhatású szavalatszámokkal kedveskedett a hallgatóságoknak szünni nem akaró tapsok között. Az iskolás gyermekek által előadott kis szindarab is nagyon telzett a közönségnek.

Ének- és szavalóverseny. Odorheiu. Saját tud. Az odorheiumegyei római katolikus népszövetségi ifjúsági tagozatok már évek óta ének- és szavalóversenyt rendeznek Urnapján a megye székhelyén, a búcsú alkalmával. Az idei verseny is fényesen sikerült s azon a vidéki szülők nagy számmal jelentek meg, hogy figyelemmel kísérjék gyermekeiknek az éneklésben és szavalatban elért haladását. A versenyre összeraglott népszövetségi ifjúsági tagozatokat s a versenyre benevezett énekkarokat és szavalókat, Bíró Lajos, ker. népszövetségi elnök üdvözölte, majd pedig a zeteai, ulcani és odorheiu gyermekek szerepeltek Úrmösi Árpád, Fejér Dénesné és Bonda Árpád vezetésével. Mindenik énekkarnál meglátzott a gondos betanítás, a szakszerű és eredményes vezetés, amiért is mindenik gyermekkar egyenlő elismerésben és dícséretben részesült. A felnőtt ifjúság vegyeskarai közül a satmarei és zeteai énekkarok állottak versenyre Mihály János és Úrmösi Árpád karnagyok vezetésével mellett egyenlő nagy sikerrel. A szavalásban: Hegyi Vencel (Bisericani), Mihály Imre és Nagy Erzsébet (Cădişeni), Péter Vilma (Ulcani), Sándor Margit (Becléam) és Vass Ottilia (Ulcani) vettek részt. A versenyben első Vass Ottilia, második Nagy Erzsébet és harmadik Hegyi Vencel lett. A többi szereplő is dícséretben részesült. A versenybírók tagjai: Boga Lajos dr, Bertalan Lázár, Khell István, Kiss Elek és Bonda Árpád voltak. Az elért eredményeket Dobos Ferenc dr, titkár ismertette és hirdette ki. A versenyt a további munkásságra buzdító szóval Bíró Lajos elnök zárta be.

A sándomici műkedvelők szép sikerrel adták elő Pünkösdkor és Urnapján Ohnet-Fáy „A vasgyáros” című négyfelvonásos színművét. A tartalmas, tanulságos szindarabot ügyes elevenéggel játszották el a jóképeségű műkedvelők. A szereplők közül különösen kiváltak: Krausz Piroška, Farkas Rózsika, Kerezsy Gézané, Kürkö Rózsika, Bogyo Jolánka, Marton Berta, Selyem Tamás, Boriszák Márton, Györgypál Ferenc, Fazakas Endre, Bálint Lajos, Török Ignác, Bogyo Jenő. A darab betanítását Selyem Tamás kántortanító és Székely László segédlelkész végezték nagy ráteremtéssel.

Amerikai izű banditatámadás egy gépkocsivezető ellen

Autót akart rabolni egy ismeretlen fiatalember a devai országúton

Deva. Saját tud. Amerikai gangster módon akart autót szerezni magának a napokban egy ismeretlen fiatalember.

Szombaton délelőtt a petreseni bérautó-állomáson egy jólöltözött fiatalember jelent meg és megkérte Nagy József autóvezetőt, a 232-ös számú gépkocsitulajdonost, hogy vigye őt ki Bolibarlangig. Annak rendje és módja szerint előleget is adott az útért. Bolibarlang közelében az ismeretlen fiatalember az autó vezetőjére ve-

tette magát és követelte, hogy adja át neki a volánt és szálljon ki a gépkocsiból. Nagy József nem engedett az erőszaknak és nem adta ki kezéből a kormánykereket. Erre az ismeretlen revolvért rántott és Nagy Józsefnek a jobb felső karjába lőtt. Az autó vezetője nem vesztette el lélekjelenlétét és szabadon levő kezével kidobta a robogó autóból támadóját.

Az ismeretlen eltűnt az erdő sűrűjében. Nagy József jelentést tett az esetről a petreseni rendőrségen.

Verekedés támadt a közbekiáltások miatt a Nemzeti Parasztpártbanati népgyűlésen

Az alba-iuliai pontok és a polgári egyenjogúság tiszteltbentartását ígérték a népgyűlés szónokai

Timisoara. Saját tud. A megyében úgy a liberálisok, mint a nemzeti parasztpártiak népgyűlést tartottak.

A kormánypártiak sorozatos üléseken kívánják méltatni a kormány tevékenységét, a nemzeti parasztpártiak a választások és kormányválság estére készülődnek. A liberálisok Vingán tartottak gyűlést. A gyűlésen beszélt Bratianu Constantin, a megyei párttagozat elnöke is.

A nemzeti parasztpártiak Buziason tartottak népgyűlést. A résztvevők zászlók alatt, zene- és énekkarokkal vonultak fel. Bocu Sever, volt miniszter beszédében többek között kihangsúlyozta, hogy az állampolgárok egyenjogúságának elve alapján kell kormányozni, amint azt az alba-iuliai határozatokban megállapították. A kisebbségek a többségi néppel együttműködésben, békében, egyetértésben dolgozzanak az ország javára. Szót emelt Bocu Sever a szélsőséges irányzatok ellen is. Gabor Livius dr igazgató-főorvos, volt timisoarai főpolgármester is nagy ovációkkal fogadott beszédében fejtegette, hogy a párt változatlanul megtartja maga útját, az alba-iuliai határozatokat és a polgári egyenjogúságot tiszteletben tartja.

A népgyűlés során egyes elemek közbekiáltásokkal igyekeztek zavarni a szónokokat. A rendezőbizottság azonban a tömeg nagy felebarabodással eltávolította. A dulakodás hevében Capetianu Nicolae dr timisoarai ügyvéd könynyebben megsérült a fején. A parasztpártiak azonban hamarosan helyreállították a rendet.

Bocu Sever hódoló szavakban emlékezett meg az uralkodóról s a közgyűlésről üdvözlőtáviratot küldtek a királynak.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Korunk Szava legújabb száma

Bajza József, Griger Miklós és Szekfű Gyula jegyzik főmunkatársakként a Széchenyi György gróf és Katona Jenő szerkesztésében megjelent Korunk Szava, melynek június hó 1-i száma gazdag tartalommal megjelent. A számból kiemelkednek Pethő Sándor cikke a Dunántul szerepéről a magyar történelemben, Széchenyi György tanulmánya a költségvetési vita szociálpolitikai jelentőségéről és Katona Jenő mélyenszántó történelmi filozófiai elmékedései. Horváth Bélának, a kitűnő katolikus költőnek egy Paul Claudel fordítását hozza a szám és közli Medriczky Andor dr tanulmányát a „Szent István munkaközösségről”, amely az egyházi birtokok nemzeti és szociális hivatásával foglalkozik. Szabó Zoltán „Elégetni” című cikkében azokról ír, akik a bajok orvoslása helyett a bajok orvoslói, vagy azoknak könyveit akarják elégetni. Dorits György Kovács Imre nagy feltűnést keltett könyvéről, A néma forradalomról is. Kósa János a munkásfiúk, Lovass Gyula pedig a „Huszévesek” irodalmi érdeklődésére vonatkozó megfigyeléseit közli. A francia katolikus munkásifjúsági mozgalomról számol be Uhl Antal (Lille), Bálint Sándor viszont „Olaszországi kalandozások” címmel az olasz városok szellemi és művészi hagyományairól is. A szám közli Bodor György, a Bartha Miklós Társaság főtitkára és Katona Jenő érdekes vitáját, amelynek témája: Szükségképpen következett-e a kiegyezésből Trianon? A magyar könyvpiac termését Thurzó Gábor, Keresztury Dezső, Simándy Pál, Koroknay István, Neller Mátyas és Gerlőtei Jenő veszik szemügyre. A gazdag Idő sodra rovat a királynappal, a magyar és németországi ujjogány mozgalmakkal, a textilipar és az adórendszer antiszociális kihatásaival, valamint a vörös és barna diktatura közös vonásaival foglalkozik. A számot, amelyhez mellékelve van Papp Zoltán, a fiatal publicista: a Dunavölgye és a horogkereszt vitairata (a Korunk Szava Népkönyvtára 5. szám) gazdag könyvrovat és Szerkesztői üzenetek egészítik ki. A Korunk Szava előfizetési ára egy évre 8 pengő, félévre 4 pengő, egyes szám ára 40 fillér. Ingyen mutatónyomtatást küld a kiadóhivatal. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Fő-u. 37-a. fűsz. 3. szám

SPORT

Jólsikerült úszó- és vízipólómérkőzések a Felix-fürdőben

Oradea. Saját tud. Közös rendezésben a Felix-fürdőben rendezte meg a két egyesület az évadnyitó vízipóló- és úszó-mérkőzéseket.

A vízipólóban: NSE—Vasas 3:3 (3:1).

NSE: Váradi, Horváth, Balázs, Sonnenwirth, Péchy II., Fodor, Küzdi.

Vasas: Rózsa, Molnár, Takács, Aranyossy, Puscariu, Vas, Gáll.

Szép a játék, heves küzdelem alakul ki. Fodor pompás góljaival már 3:0-ra vezet az NSE, amikor feljön a Vasas is és izgalmas játék után egyenlített. Fodor indokolatlan kiállítása keltett kellemetlen benyomást. Mindkét csapat egyéni és összteljesítménye dícséretes produkció volt.

Uszózseredmények.

200-as mellűzés: 1. Aranyossy (Vasas), 2. Küzdi (NSE).

100-as gyors: 1. Küzdi (NSE), 2. Fodor (NSE), 3. Sonnenwirth (NSE).

66 méteres gyorsúszás kezdők részére: 1. Wass (NSE), 2. Kraubortz (NSE).

4x66 méteres staféta: 1. NSE (Küzdi, Váradi, Sonnenwirth, Fodor).

100 méteres női mellűzés: 1. Küzdi Bella (NSE), 2. Szántay Ilonka (NSE), 3. Steiner Ági (NSE).

Csütörtökön:

Ripensia—CAO Oradeán

A CAO vasárnap belgrádi vendégszereplésére való tekintettel közös megállapodással csütörtökre hozták előre a Ripensia—CAO N. B. mérkőzést, amelynek érdekessége még, hogy ez alkalommal búcsúzik Bodola régi egyesületétől, a CAO-tól. A Ripensia—CAO találkozók voltak a múltban az örökderbi s ha ma elvesztették is ezt a rangot, azért megmaradtak az ország két legjobb futballt játszó együttesének, amelyek egymás ellen mindig nagyon jól küzdöttek. A nagyérdekességű találkozót a Károly-pályán bonyolítják le délután fél 7 órai kezdettel.

Összeállították Középeurópa csapatát Nyugateurópa ellen. Amszterdamból jelentik: Julius hó 20-án találkoznak Amszterdamban Középeurópa és Nyugateurópa válogatott labdarúgó csapatai. Középeurópa csapatát Bécsben állítják össze, a legújabb hír szerint a kijelölés már meg is történt a következőképpen: Planicska (cseh) — Sesta, Schmaus (osztrák) — Serantoni, Andreolo (olasz) — Lázár (magyar) — Sas, Sárosi (magyar), Piola, Meazza (olasz), Puc (cseh). Tartalékok: Nedjedly cseh, Oliveri olasz, Dudás magyar, Hahne-mann osztrák. Más híradás szerint ez a végleges csapat: Planicska (cseh) — Monzeglio (olasz), Sesta (osztrák) — Adamek (osztrák), Sárosi dr (magyar), Nausch (osztrák), Sas (magyar), Meazza (olasz), Sindelar (osztrák), Ferrari (olasz), Titkos (magyar).

USA—AUSZTRÁLIA 3:0. Newyorkból jelentik: Az Amerika—Ausztrália Davis-Cup zónadöntő-mérkőzés második napján a Budget-Makó-pár 7:5, 6:1, 8:6 arányban győzött a Crawford—Mc. Grath kettős ellen. Amerika így 3:0-as vezetésre tett szert s már megnyerte a döntőt.

454 CM. A RUDUGRÁS UJ VILÁGREKORDJAI! Los-Angelesből jelentik: Szenzációs eseménye van az atlétikai világnak: Seifon amerikai rudugró 454 centiméteres ugrással világrekordot javított a rudugrásban. A verseny utáni kísérleti ugrások során Meadows is átugrta ugyanazt a magasságot. A két atléta világnagyság, ugyancsak „egyesült erővel” néhány héttel ugrotta a 448 cm-es világrekordot, 454 cm: csodálatos teljesítmény!!..

XI. PIUS PAPA koronázása ezidél évfordulója alkalmából ez a gyönyörű könyv jelent meg

Kállay Miklós:

A pápa és a Vatikán

A pompás könyv egy szakavatott író tolla mellett 100 gyönyörű képpel mutatja be Szent Péter mai utódját a legbizalmasabb koncepciójú papák egyikét. Megmutatja őt a vatikáni szertartások káprázatos pompájában, a záródokok százezreinek bódítóatái övezve. Meg mutatja államférfiúi bölcsességében és legmeghittebb és legtisztább nemes emberként voltában. Ime néhány fejezete a könyvnek: A vatikáni város és a pápai székhely. A lombard városoktól a Vatikán trónjához. Hatt bíbornok megválasztása.

A Conclave és XI. Pius választása.

A pápa fejedelme.

Hogv látta a Pápa egy napját, stb. stb.

A könyv ára 284 létel és portó.

Manendelhető lapunk könyvosztályánál.

KÖZGAZDASÁG

Kormánytörekvések Románia idegen valutában fekvő külföldi követeléseinek felhasználására

Törökországgal megszakadiak a gazdasági tárgyalások. — Egyes országok számára emelték a behozatali hányadot

Bucuresti. Saját tud. Pop Valér ipar- és kereskedelmi miniszter tegnap a külkereskedelmi szabályozó igazgatóság vezetőjével megvizsgáltatta Romániának a különböző országokban rendelkezésére álló idegen valuták felhasználásának ügyét.

Elhatározta, hogy ezeknek a valutáknak a felhasználása céljából engedélyezni fog egy milliárd 600 millió lei értékű behozatali túlhányadot, minden országból, ahol idegen valutája van. Németországot, Ausztriát, az Egyesült Államokat, Csehszlovákiát és Magyarországot kivéve. Itáliából 450 millió lei értékű behozatali túlhányadot fognak engedélyezni, a többi országokra nézve a külkereskedelmi szabályozó hivatal ma fog részletes rendelkezéseket kiadni.

Bucuresti. Saját tud. A török-román gazdasági tárgyalások, amelyek célja volt, hogy a Törökországban megrekedt idegen valuta követelést Románia megkapja, nem vezetik meg egyezsre. A tárgyalások megszakadtak és a török küldöttség visszautazott Ankarába.

A Törökországban fekvő román követeléseket igyekezni fognak a meglévő kereskedelmi egyezmény alapján Törökországból történő behozattal letudni, legalább annyira, hogy új tárgyalások kezdődhessenek. Mindössze gyűmölcszállításra alkalmas faládikák vásárlására kötött Törökország meg egyezsét Romániával. Százmillió lei értékű faládikát fog Románia szállítani, amit Törökország szabad és erős devizában fizet.

Tiltakozik a Mezőgazdasági Kamara a termény- és az élőállat árának maximálása ellen

A Bihormegyei Mezőgazdasági Kamara közgyűlése

Oradea. Saját tud. Hétfőn tartotta közgyűlését a bihormegyei Mezőgazdasági Kamara Bica Lajos szenátor elnöke alatt. A közgyűlésen résztvett a kamara alelnöke Pop József sánióbi apát, Corbutiu János igazgató és a többi vezetőségi tagok. Corbutiu János igazgató terjesztette elő jelentését a kamara 1936-37 költségvetési évről. A jelentésből kitént, hogy a néhány esztendeje működő kamara milyen jelentős eredményeket ért el a mezőgazdaság minden terén. Így a rendelkezésre álló eszközökkel igyekezett fellendíteni a megye mezőgazdaságát, tanfolyamokat tartott, tanácsokat adott a földművelőknek és anyagi segítséget nyújtott a szükségben szenvedő gazdáknak. Beszámolt a jelentés arról is, hogy a kamara mintagazdasága ma már az ország egyik legelső mezőgazdasági telepe és múlt évben már több mint egy millió jövedelme volt csak a gabonákból.

A többi jelentések felolvasása után az időszaki kérdésekről tárgyalt a vezetőség. Hosszan vitatkoztak a megye különböző részein esett jégkárról és ezzel kapcsolatban arról, hogy milyen módon lehetne segíteni a jégkárosult gazdákon. Bica Lajos szenátor kifejtette, hogy a kamara a nyugati országok mintájára itt is vezesse be a jég ellen való biztosítást. A földművelésügyi miniszter ugyan még nem járult hozzá a kamarának ehhez az indítványához, de az ügyben mielőbb ismét lépéseket tesz a kamara. Közölte a közgyűlés tagjaival Bica Lajos szenátor azt is, hogy a kamara megvásárolta a Parcel Stefan Cel Mare 15. szám alatti házat s így az átalakítási munkálatok után saját székházába költözhetnek.

A földművelésügyi minisztérium az ország mezőgazdaságának motorosítási terve alapján 8 traktort és két búzatisztító szelektort küldött a kamarának. A kamara határozata értelmében négy traktort a tincai, a beliuai és a salontai, négy traktort pedig a központi, a marghitai és a säcuenii járás, valamint a hegyes vidékek mezőgazdái kapják.

A két búzatisztító szelektorttal együtt most már öt búzatisztító gépe van a Mezőgazdasági Kamarának, amelyek a diosigi és a beiusi körzetben fognak dolgozni.

Elhatározták ezenkívül, hogy a megye falvaiban propagandát rendeznek a sertésvész elleni oltások bevezetésére, hogy megszüntessék a

majd minden évben fellépő sertésvést. Ezután a mezőgazdasági termékek és az élőállat árának maximálása ellen hangzottak el éles kifakadások. Elhatározta a tanács, hogy ha a megye bármely részéből is hallanak ilyen ármegállapításról, nyomban tiltakozni fognak ellene.

A közgyűlés még tudomásul vette, hogy a kamara időszaki szaklapot indít június hónaptól kezdve, majd a gyűlés befejezése előtt dr Pop Iosif sánióbi apát a kamara összes tagjainak bizalmáról és elismeréséről biztosította Bica Lajos szenátort.

Tilos a nyul és a nyulszőr behozatala Magyarországból és Csehszlovákiából. Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi minisztérium vadászati osztályának közbelépésére a pénzügyminisztérium értesítette a vámhivatalokat, hogy a me-

zei- és házinyulaknak, élő és lelőtt állatoknak egyaránt, a Magyarországról és Csehszlovákiából való behozatala tilos. Az állatok bőrének a behozatala is tilos, a nyulpestis járvány terjedésének a megakadályozása céljából.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Különbejárato

utcai és udvari butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 11-A. szám.

Kiadó

uri családnál a központban különbejárato, elegánsan butorozott utcai szoba. Oradea Str. Bratianu 21.

Különféle

Gyakorlott tisztviselő, román-német nyelvtudással, aki perfekt könyvelő is, óras munkát vállal igen kedvező feltételek mellett. „Megbízható” jellegre megkereséseket kér.

Színes és finom fehérnemű hímzést vállalkoz. Szabó J. Oradea, Gheorghe Lazar-u. 5.

Utítársnőt keresek fekete-tengeri háromhetes júliusi nyaralásra. Lehetőleg negyvenen aluli feltétlen szolid urinó vagy leány jeleltkezésért kérem a kiadóba „Nyaralás” jellegre.

Női ruhavarrást vállalkoz, házhoz is megyek. Cím: özv. Paládyné, Oradea, Strada Bratianu No. 24.

Tarján

óras és ékezerész, Oradea, Bul. Regele Ferinand 8. Javitások szakaszeruen készülnek.

Oktatás

Andrási Ede

zenetanár országos kar-nagy, Oradea, Strada Alexandri 13. Egyéni képzés, mérsékelt díjak. Felvétel szerdán, szombaton.

Alkalmazás

Erdőkezelő,

perfekt fatisztviselő, puha és keményfás ajánlkozik. Fazekas S. Salonta, Oradea, Str. Grigorescu 27. szám.

LAPARUSITÓK

magas jutalékkal felvétetnek. Jelentkezni a kiadóban.

Adás-vétel

Eladók

különféle kőműves szerszámok, csüngő állvány, deszkák, szin, istállóknak is megfelelő. Érdeklődni: Oradea, Str. Vasile Conta 20.

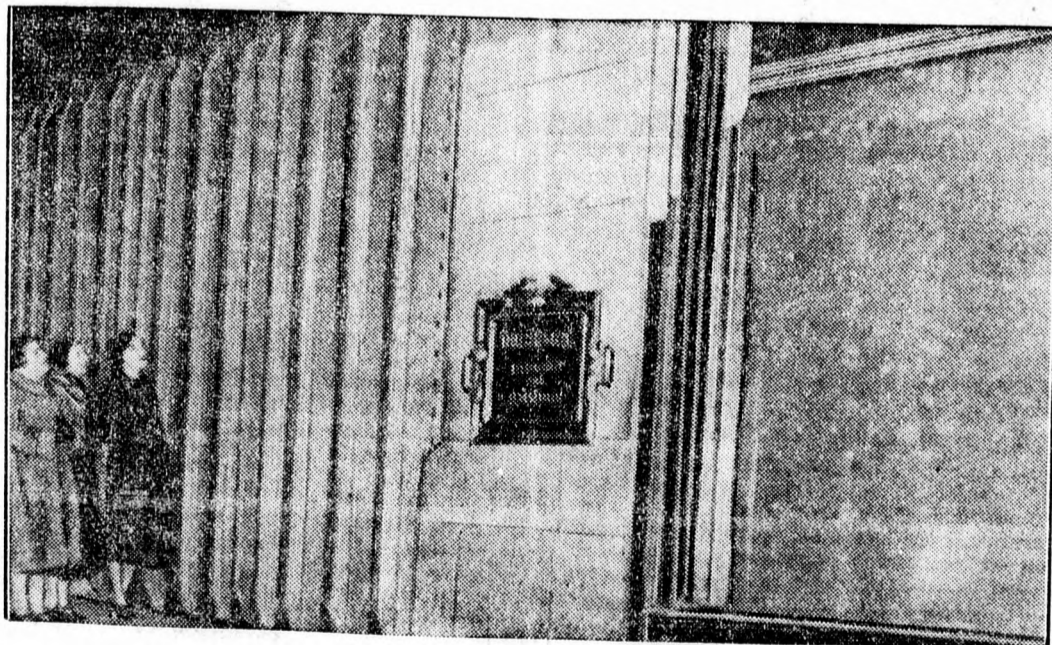
Eladó

egy jókarban levő mély gyermekkosci és egy konyha sparhelt. Oradea, Averescu-u. 37.

Prima antik perzsák, antik ezüst és képek eladók. Oradea, N. Zsigmondy No. 9.

Hálószoba

és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

Vasredőny — az árvíz ellen

A katasztrófális árvizek olyan károkat okoztak az Egyesült Államokban, hogy most, amikor újabb árvizeket jelentenek, a pennsylvaniai Pittsburgban a nagy áruházak nehéz, vízhatlan vasredőnyöket szereltek üzleteik kirakataira, amelyek megakadályozzák a víz beszivárgását s megmentik az árut a pusztulástól. Képünk ilyen árvízvédő redőnyről készült

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén. Oradea, Strada Regele Carol II. No. 4